

Pragiedruliio dailininkas

A. Varno 80 m. sukakties parodos proga

VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS

Dailininkas Adomas Varnas yra savas visai mūsų menų besidominčiai publikai dar nuo prieš nepriklausomybės metų. Jo ilgas ir labai kūrybingas gyvenimas lietuviškajai tapybai duoda kažkokį bendrą vardiklį. Žinoma, būtų netiesa, jei skytume, kad Varnas yra vienintelis šio šimtmečio pradžios lietuvių dailininkas. Ačiū Dievui taip nėra. Reikia pasakyti, kad paveikslas vaidino nemažą vaidmenį nepriklausomos Lietuvos kultūriniam gyvenime. Ši kultūra ne tik nebuvo kokia ikonoklastinė; joje reikėsi visos moderniosios meno kryptys. Iš visos pusės joje stovi Čiurlionis su savo tapybėmis simfonijomis, bet čia netruksta Varno bei kitų su realistine kryptimi.

Kai sakome, kad Varnas duoda visam šiam laikotarpiui kažkokį bendrą vardiklį, tai turime galvoje tai, kad Varnas, nepaisant savo intensyvių kūrybos ir jėškojimų, pasiliko pats sau ištikimesnis negu kiti. Dėl to jis ir dabar atrodo tas pats, kaip ir tais laikais, kai piešė savo ir žmonos portretus "Bangose".

Zvelgiamė į Varno 80 metų amžiaus gyvenimo tekme. Ji apima laikotarpį, kai Lietuva buvo nepriklausomam gyvenimui, kai ji nepriklausomybę džiugėsi ir kai tas džiaugsmas buvo okupacijų aptemdytas. Kyla klausimas, kaip Varnas suprato ir išreiškė lietuviškąją viziją.

Peizažai

Šioje apžvalginėje parodoje žymią dalį sudaro Varno peizažai. Jų pobūdis visiems yra pažįstamas. Galima sakyti, kad per ilgus Varno kūrybos metus mes esame šios technikos išmokyti. Bet kyla klausimas, kas šioje technikoje yra ypatingo: kuo Varnas mus čia sudomina ir sužavi?

Priemonė, kuria Varnas mus užburia, yra savotiška prosvaitė, tam tikras pragiedrulis, nukritęs ant kokios daikto vietos ir ją savotiškai nušvietęs. Vienur tai yra takas, skaidriai nušvietęs tarp gėlių. Kitur šiaudinio namo stogo kampas yra ištiktas tokio stipraus spindulio, kuris viską sušildo. Dar kitur šis pragiedrulis kažkokiais nesuprantamais keliais yra pasiekęs apatinę medžio šaką ir ją pavertęs tikra gėle. Kartais to pragiedruli kelias yra matomas: jis kaip koks upelis atbėga medžių viršūnėmis ir suvilgo gatvę lyg sodriu lietumi. Labai dažnai tas nušvietimas krinta ne ant paties centrinio daikto. Net Šiluvos apsišviškimo paveiksle tas spindulys yra apšvietęs ne Mariją. Jis yra pauksavęs tas puikias galvas vienoje ir kitoje akmens pusėje. Tik vienu atveju savo magiškąjį spindulį Varnas yra nukreipęs į patį paveiklo centrą, būtent, kai jis vaizduoja "Sodybą". Jos kiemo krūmai jam pražįsta viską nušviečiamomis paslaptinomis gėlėmis.

Sis Varno pragiedrulis turi daug prasmės mūsų gyvenimo supratimui. Jis reiškia mūsų sugebėjimą mylėti seną tautos praeitį ir ją padaryti naujos mūsų kūrybos išeities tašku. Nėra ko priminti, kad Varnas čia yra tapybinė apraiška tos pačios idėjos, kurią literatūroje mes turime Vaižganto "Pragiedruluose".

Portretai

Tačiau ne peizažais Varnas vaidina pagrindinį vaidmenį mūsų meno istorijoje. Jis čia

yra užsitarnavęs nepaveržiamos vietos savo portretais. Retas kuris Varno portretas nėra didėle studija. Portretuose Varnas yra atstovas senos geros mokyklos, kurioje spalva yra su bordinuota piešiniu ir judesiu. Užtenka pamatyti parengiamuosius Varno piešinius kokiam portretui, kad suprastum piešinio pirmumą prieš spalvą jo kūryboje. Tie jo škieci savaimė yra meno kūriniai.

Mokykla, kurią Varnas atstovauja savo portretais, kai kuriu atžvilgiu yra senesnė, negu pirmu žvilgsniu atrodo. Spalvos revoliucija prieš rafaelinę ir michelanželinę tapybą buvo padaryta Titiano. Sis Venecijos dailininkas, piešdamas pop. Sixto Penktąjo portretą, padarė revoliuciją, kuri yra panaši į šiandien daromas abstraktinio meno revoliucijas. Titianas paliko nuosavybę piešinio akademijai ir visą užgožė kelias raudonos šviesos antspalviais, nusinešdamas kartu ir publikos susižavėjimą.

Adomas Varnas

Kai kuriuose savo portretuose Varnas yra prieštitianinis. Jeigu savo peizažuose jis drausis žaidžia savo šviesiąja prosvaite, tai kai kuriuose portretuose jis neleidžia šiam žaidžiančiam spinduliui pasirodyti. Temas savo galvos studijoms Varnas paprastai renkasi ne pagal užsakymą, bet savo susidomėjimo vedinas. Jį sudomina žmogaus galva, kurioje atsispindi tvirtumo ir monumentalumo bruožai. Vienu iš pirmųjų jo portretų buvo Broniaus Pilsudskio (Juozo brolio) galva. Sis žmogus pasirinko greičiau išbūti 20 metų Sibire, negu paduoti malonės prašymą carui, norėdamas, kad pats teismas jį rehabilituotų.

Skulptorius Rodinas šitaip pataria dailininkams žiūrėti į žmones: "Žiūrėkite taip į savo draugus, kaip Rembrantas žiūrėjo į savuosius. Ar jie jam nebuvo kaip gyvi šėdevrai aplink šį didelį žmogų?" — Turbūt galima panašiai pasakyti ir apie Varno stebėjimo sugebėjimą. Prieš sukurdamas šėdevrą, jis pirmiau moka jį pastebėti žmoguje paties Dievo sukurtą.

Keturi portretai

Sia proga galima prisiminti keturis Varno portretus: prel. Krupavičiaus, kun. Svagzdžio, E. Brazdžionio ir G. Galvos. Portreto studijoms Varnas yra pasirinkęs savitą formą: kvadratą. Sis formatas nėra atsitiktinis. Jis reikalauja, kad galva būtų piešiama didesnio, negu natūralaus, formato. Ir antroje šio kvadrato galva labiau "juda": ji yra labiau gyva. Pirmuosiuose dviejuose portretuose, būtent: prel. Krupavičiaus ir

Medardas Bavarskas

Ruduo Michigan Avenue

Už lango medis, panašus į karklą.
Šakom kreviom, lyg seno darbininko pirštai,
Grūmoja man. Ugnelė gėsta jau, širdis apmiršta,
Be baimės, be kovos. Be kartėlio...

Vargingai taip gyvena jis išdygęs čia ne vietoj
Tarp asfaltuotų gatvių, purvinų namų ir fabriky.
Nelemta buvo sušlamėti jam harmonijoj laukų,
Kur jis žydėt, kvėpēt norētų.

Jau miršta jis. Ir aš žinau: ruduo atėjo,
Nors niekas čia dar nejučia rudens.
Anapus gatvės šviečiančios reklamos kviečia džiaugtis ir
Ir automobiliu prašvilpia čia, kaip vėjai.

Bet pas mane širdis pilna rudens ir liūdesio.
Jaučiu, kaip merdėju pilnoj gyvybės džiaugsmo gatvėj.
Jau greit ateis naktis. Nustos ugnelė degti.
Išnyks vaizdai, svajonės ir iliuzijos.

Ir man nelemta buvo pražydyti savo žemėj,
Nukrist su lapais mano tėvo sodo.
Jau vaikščiot Michigan gatve man nusibodo
Ir šitas pilnas mirgančių šviesų gyvenimas.

Už lango medis, panašus į karklą,
Šakom kreviom, lyg seno darbininko pirštai,
Grūmoja man. Matau laukinį žiedą tyliai mirštant
Širdis pilna tulžies ir kartėlio.

kun. Svagzdžio Varnas leido "piešti" ir savo pragiedruliui. Krupavičiaus portrete šviesos spinduliai nudažo kai kuriuos veido bruožus. Svagzdžio portrete jie iš šviesos sudarytų plokščių suformuoja patį veidą. Tačiau B. B. ir G. G. portretuose Varnas šios pramogos sau neleido. "Piešiančio" spindulio čia nėra. Čia yra grynas klasikinis piešinys su nemažiau klasiškiniu spalvos panaudojimu.

Gali kilti didelis klausimas, kurie iš Varno darbų yra geresni, kurie yra labiau varniški. Nėra abejonės, kad prel. Krupavičiaus portretas yra labai ryškūs suingimas spinduliuojančio ir klasikinio Varno, sudaręs didelio įtikimumo vaizdą. Tačiau klasikinio piešinio ir spalvos suderinimo atžvilgiu ar ne aukščiau stovi B. B. ir G. G. portretai.

Spalvos ir piešinio klausimas

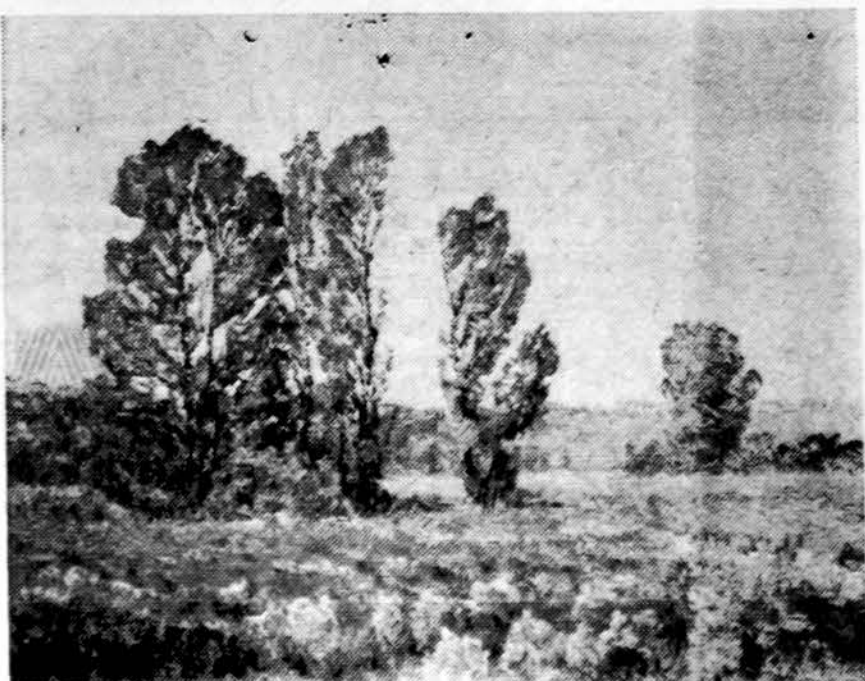
Norėdami geriau suprasti piešinio ir spalvos problemą Varno kūryboje, pažiūrėkime, kaip B. Berenstein sugretina Rafaelį ir Titianą. Jis rašo: "Ilustracijai paimkime Rafaelį ir Titianą, kurie tebelaiکو centrinės pozicijas pasaulio mene. Aš niekada negirdėjau, kad būtų buvusi revoliucija prieš antrąjį. Susižavėjimas pirmuoju buvo perdidelis jam gyvam besant. Sekančiame šimtmetyje jis kiek nu puolė. Bet paskui dailininkai vienas po kito susilinko atgal pas jį ir suklaupė prieš jį".

Cituodami šiuos sakinius, mes norime pasakyti tik tiek, kad paties Varno klasiškieji portretai yra turbūt vertingesni už jo spinduliuojančius port-

retus. Atkreipdami dėmesį į šią rafaelinę kryptį Varno tapyboje nenorėtume jos pratesti per toli. Tarp jų vieno ir kito yra didelių skirtumų pačiame temos pasirinkime. Jeigu Rafaelis domisi grožybe, tai Varnui rūpi žmoguje monumentalumas, tvirtybė su tam tikru, palinkimu į savotiškumą. Tai galima pastebėti ne tik Varno portretuose, bet ypač jo Petrapilio šaržuose.

Jeigu mes įsiekime pasauliniame mene atitiktą Varno žmogaus supratimui, kasin ar nereikėtų apsisiti prie praeitų šimtmečių garsaus Paryžiaus skulptoriaus Rodino? Ir jis taip, kaip Varnas, mėgsta monumentales, truputį savotiškas žmogaus formas. Tik, jei Rodinas bandė skulptūroje operuoti vien šviesos žaismais, tai Varnas nori savo gerokai natūralistinį žmogų kurti labiau klasikinėje formoje.

Baigiant šias mintis galima bandyti šitaip suglausti Varno tapybos apžvalgą. Varnas yra vertas dėmesio šiais keliais atžvilgiais: Visų pirma jo portretai nėra fotografija. Čia yra gyvo žmogaus įspūdis, padarytas kitam gyvai stebinčiam žmogui. Antra, šis vaizdavimo menas yra reikalingas ne tik didelio tolimiesnio pasirengimo, bet ir didelio kompozicinio sugebėjimo. Ir trečioji Varno reikšmė glūdi tame, kad pramatomiems ateities laikams mūsų tautos tapyba šitokio pobūdžio darbų neturės. Niekas šia technika nesivuosia ir nėra vilties, kad kas ruošūsi. Bent šiais atžvilgiais Varnas yra vertas didelio dėmesio.

A. Varnas

Ruduo

KULTŪRINĖ KRONIKA

•Dail. J. Pautieniaus meno paroda, JAV LB apylinkės valdybos rūpesčiu surengta, Philadelphiaje, atidaryta lapkričio mėn. 14 d. 6 v. v., dalyvaujant arti šimto Philadelphiajos lietuvių.

Parodos atidaromąjį žodį tarė vietos bendr. vald. pirm. prof. J. Puzinas, supažindindamas su dailininko asmeniu bei trumpai aptardamas jo kūrybos bruožus. Pabrėžė, kad dail. Pautienius yra vienas produktyviausių mūsų dailininkų ir dėka savo talento bei ryžtingo darbo sėkmingai varžosi su amerikiečių dailininkais.

Paprašytas žodžiui dail. Pautienius pasidžiaugė, kad jam susidarė sąlygos savo kūrinius parodyti Philadelphiajai. Po sėkmingai praėjusios jo meno parodos Baltimorėje ir pirmųjų gražių įspūdžių Philadelphiaje, jis tikis lietuviu idealistiniu nusiuteikimu, tikis dvasinės kūrybos prasme ir jėga, ir jis esąs laimingas, galėdamas savo darbais prisidėti prie ambasadoriavimo Lietuvos labui ir lietuvių garbei.

Po trumpų parodos atidarymo ceremonijų, buvo apžiūrėti Liberty Federal Savings and Loan Association gražių patalpų dviejuose aukštuose išdėstyti dail. Pautieniaus 37 kūriniai. Šioje parodoje žiurovas galėjo matyti dail. Pautieniaus kūrybą visos elės metų rėmuose su kūrinių įvairia tematika bei kūrybiniais niuansais. Ankstyvesnieji darbai, atlikti prieš penketą metų, charakteringi šiltesnėmis niuansų spalvomis, gi vėlesnioji kūryba dvėkia dušiu, gražiai prislopintu koloritu. Jei ankstesniuose darbuose žiurovas gali įžvelgti sunkumą, sakytum, lyg plokščių dėliojimo montažą, tai paskutiniai darbai susmulkinatai darniam vientisume žiurova veikia gilia įspėjimu. Pats vėliausias darbas, peizažas Long Island, kurtas prieš keletą savaičių, švyti gražkščiu žaismingumu bei skaidriu džiaugsmu.

Be gausaus būrio lietuvių, galės pasigrožėti dail. J. Pautieniaus talento vaisiais šimtai amerikiečių, per ištisą savaitę tuos rūmus belankančių. Jie išsinešė šiltą įspūdį lietuviui talentui bei pačiai Lietuvai.

Liberty Federal Savings and Loan Association su savo prezidentu Ch. Chelidinu didžiai patarnavo, duodama šiai parodai patalpas. (B. Raugas)

• Apie Šiluvą straipsnį išspausdins Marianhill misionierių leidžiamas žurnalas "Leaves". Straipsnio autorius — prel. Ign. Albiavičius. Bus paduota Šiluvos įvykių istorinės žinios, aprašomas Marijos garbinimas toje šventovėje. Žurnalas turi ypač didelį tiražą: jo spausdinama 250,000. Vienas iš jo redaktorių yra lietuvis Edvardas Kubaitis, gyvenęs Willow Springs, Ill., kitados dirbęs mūsų dienraščio redakcijoje. Žurnalas Leaves numerį su straipsniu apie Šiluvą gali gauti kiekvienas nemokamai, to paprašęs adresu: Rev. R. Hubert, C. M. M., Managing Editor — Leaves, 23715 Ann Arbor Trail, Dearborn, Mich. Galima rašyti anglų, vokiečių kalbomis.

• Dail. J. Tričys jau baigė piešti dekoracijas Dainavos ansamblio statomam muz. veikalui "Vestuvės". Visos dekoracijos yra originalios ir puikiai atitinka veikalo turinį.

•Kan. Vincento Jarulaičio mirties 20 m. sukaktis bus lapkr. 25 d. Mirė Kaune 1939 m. Siemet taipgi suėjo 100 metų nuo jo gimimo (1859. III. 13 Raizgiuose, Šiaulių apskr.). Buvo visuomenininkas. Įsventintas 1882 m. darbavosi Jurbarke, Joniškėje, Šiauliuose, Sidabrave, Kuluose, Plungėje; buvo Rietauvo, vėliau Viekšnių dekanas, N. Zagarės ir Papišės klebonas, 1928—1934 kapelionas Kauno ir Šiaulių sunkiųjų darbų kalėjimuose. Palaidotas Šiaulių bažn. šventoriuje. Buvo išrinktas I dūmos atstovu (1906 m.). Susirūpinęs lietuvių spauda 1905 m. buvo vienas iš steigėjų Šv. Kazimiero bendrovės knygoms leisti; iš pradinio kapitalo 1,800 rublių, jis parūpino 1,200 ir buvo pirmas jos pirminkas; iš tos bendrovės išsivystė Šv. Kazimiero draugija, paskleidiusi tūkstančius knygų po Lietuvą. Buvo iniciatorius kuriant Artojo bendrovę, tokį slaptą banką supirkinėti į varžytines patekusius dvarus, kad jie nepereitų į rusų rankas, o mažesniais sklypais būtų išparduoti lietuviams. Taip buvo nupirkti 7 dvarai su 5,000 ha žemės. Pusė tų plotų buvo išparduota lietuviams, kita pusė vėliau perimta žemės reformos. Rašydavo į Vilniaus Žinias, Nedėdienio Skaitymą, Viltį, Vienybę, Šaltinį.

• Elena Tumienė, Immaculate Heart kolegijos profesorė, gyv. Los Angeles, Calif., savo mokslinėje karjeroje pasiekė naują laimėjimą. Š. m. lapkričio mėn. 10 d. pasaulinės literatūros kursą pradėjo dėstyti Pietinės Kalifornijos universitete (USC). Šiai vietai kandidatavo 15 žinomų universiteto profesorių, tačiau buvo parinkta jauna lietuvių mokslininkė, tame pačiame universitete prieš pusmetį išlaikiusi doktorantės egzaminus.

Elena Tumienė gimnaziją baigė Lietuvoje, literatūrą studijavo Lietuvos, Vokietijos ir JAV universitetuose. Laisvai vartoja kelias svetimas kalbas, vienerius metus anglų kalbą dėstė vienoje Los Angeles aukštesniojoje mokykloje. Jaunoji profesorė aktyviai reikiiasi ir kultūriniam kolonijos gyvenime, kaip paskaitininkė, režisorė, rengimų programų atlikėja; kurį laiką dirbo Lietuvių Dienų redakciniame kolektyve. Prieš dvejus metus debiutavusi poetijos rinkiniu "Karaliai ir šventieji", savo kūryba nuolat pasirodo ir periodinėje spaudoje.

• Adomo Galdiko paveikslą "Lietuvos jūros pakrantėse" išdėjo Kolumbijos žurnalas Bulletin Cultural prie recenzijos St. Goštauto knygos apie Lietuvos meną. Recenziijoje pažyma, kad St. Goštautas, buvęs Šv. Juozapo kolegijos auklėtinis, o vėliau — dėstytojas, turėjęs 20 m. amžiaus ir yra vienas iš gerųjų naujosios kartos rašytojų. Giria jo knygos lengvą stilių; autorius mokąs tiksliai apibūdinti aprašomo asmens charakterį. Džiaugiasi knygoje gerai parinktomis iliustracijomis ir rašo: "Be perdėjimo galima tvirtinti, kad tai vienas iš geriausių leidinių, paskutiniu metu išėjusių Kolumbijoje".

• Detroito dramos Teatras, vadovaujamas Z. Mikšienės, vyksta į Torontą gastroli su vaidinimu. Teatrą iškviečia Toronto Lietuvių Caritas.

• Dail. A. Navicko sukurtas Vytauto Didžiojo bareljefas puošia Sao Paulo Lietuvių sąjungos būstinės rūmus, kuriuose vėl aktyviai emė reikštis lietuvių gyvenimas.

• Muz. Felikso Girdausko vedamas Lietuvių Katalikų Bendruomenės Choras V. Zelinoje, Sao Paulo mieste, Brazilijoje, surengė Seselių Pranciškiečių salėje jau antrą iš eilės koncertą. Kiekvieną kartą dainų repertuaras keičiamas bei papildomas. Dabartinis chorvedys Feliksas Girdauskas daug padeda pastangų choro lygį pakelti, ir tai jam sekasi. Choriškai (-ės) taip pat stengiasi, nuo savo poilsio po sunkaus darbo fabrikuose nuvogdami keletą valandų savaitėje vakarais repetacijoms. Šį kartą choras išpildė J. Karoso, V. Klovas, A. Budriūno, E. Balsio, J. Naujalio, B. Dvariono, J. Brahms, Schuberto, O. L. Fernandez, Andreino Vieira kūrinius. Ypatingai gerai pavyko chorui sudainuoti sunkios Budriūno dainos: "O Nemune" ir "Gyvent". Choras parodė savo meninį subreptimą, buvo malonu klausytis. Programos pajavinimui buvo ir solo numerių, kuriuos atliko kolonijos solistai Kazimieras Ambrozevičius ir H. Ehlers, o Irena Adomavičiūtė pagrojo akordeonu porą ilgesnių kūrinių. Visi solistai gerai pasirodė. Be to, dar mergaičių choras sudainavo Brasil ir Schuberto "Kelonėn".

• Grafikų darbų paroda Toronto. Laikraštiniukas A. Šalčius — Almus, kuris savo namuose (77 Steamboat Rd. Great Neck, N. Y.) turi įsteigęs kas kart ryškesnį vardą įganuną Almus Art Gallery, kaip "Tėviškės Žiburių" nuolatinis bendradarbis atvykdamas į šio laikraščio atskyvą sukakties minėjimą, atsivežė su savimi ir visos eilės grafikų kūrinius.

A. Šalčius nors turėjo vargo per sieną pervažiuodamas ir muitininkų buvo išlaikytas net keletą valandų, tačiau, visvien, paveikslus atsigabeno į Torontą. Ta proga semadienį, lapkričio 15 d., Šv. Jono Krikštytojo parapijos patalpose — muzikos studijoje — salėje viršum "Tėviškės Žiburių", buvo atidaryta gal trumpiausio laiko — vienos dienos — grafikų paroda. Joje buvo išstatyti vėliausieji V. K. Jonyno, R. Viesulo, D. Shepherdo, T. Valiaus, A. Veberio, Y. Mori, Elkskaus ir kiti kūriniai. Paroda aplankė gana žymus skaičius lietuvių, tik daugelis prisarė — nesuprantant moderniojo meno kūrinių.

(Pr. Al.)

• Argentinos laikraščio Laikas konkurso jury komisija, susidedanti iš prof. Vyt. Staugaičio, kun. Aug. Steigvilos, L. Petravičienės ir kapt. Vikt. Diminskio spalio 31 d. patikrino atsiųstus 7 straipsnius ir juos įvertino skėnčiai: I premiją už straipsnį "Lietuvių liaudies dainos" laimėjo P. Gudelevičius iš Argentinos, II-ją premiją laimėjo Edv. Sulaitis iš JAV už straipsnį: "Lietuvio santykiai su kitų tautybių žmonėmis svetimame krašte" ir III-ją premiją laimėjo Pranas Alšėnas iš Kanados už straipsnį: "Lietuvio emigranto uždaviniai savam kraštui ir savi tautai". Premijų išskilmingas įteikimas įvyko lietuvių Aušros Vartų salėje lapkr. 14 d. Premijų mecenatas — kun. Juozas Prunskis.

Apie lengvosios dainos konkursą

Iš pasikalbėjimo su komp. L. Simučiu, jr.

Praeitą sekmadienį per jubilėjinį Draugo koncertą buvo pranešti lengvosios dainos konkurso rezultatai. Pirmą premiją laimėjo Vytautas Kerbelis iš Providence, R. I., už savo kūrinį "Neužmirštuolės" (jo paties ir žodžiai), antrąją — Artūras Jakavičius už dainą "Nebėra laimės man" (žodžiai A. Mirono). Jūry komisiją sudarė L. Simutis, jr. — pirm., ses. M. Bernarda — sekr. nariai: Alice Stephens, B. Račkauskas ir Ant. Skridūlis.

Paklaustas komisijos pirm. komp. L. Simutis apie konkurso eigą, papasakojo:

— Buvo atsiųsta 22 kūriniai trylikos kompozitorių. Teko labai sunkus darbas išrinkti premijuotąsias dainas. Buvo gerų, melodingų, kūrinų, stipresnių gal net už premijuotuosius, bet jie neatitiko paskirčiai, konkurso taisyklėms; duoti lengviau, sakyti, šokių dainų. Temų atžvilgiu, dainų buvo visokių: liaudiškų, patriotinių, bet gal dauguma — apie meilę.

— Kuo būdingos premijuotųjų dainos?

— Jos atitiko paskelbtąsias taisykles. Pvz. Kerbelio daina harmoninga, lengva. Buvo sukurta solo, bet koncertui ją išpildė trio ir tam aranžavimą atliko Alice Stephens. Patrauklūs žodžiai, bet negalima būtų tvirtinti, kad melodijos lietuviškos. Antrą premiją laimėjusi A. Jakavičiaus daina taigi lengva dainuoti, tinka šokių salėje. Čia daugiau Pietų Amerikos, tango melodijos.

— Ar manote, kad šios premijuotųjų dainos gali plačiai paplisti?

— Gali. Jos tinka dainuoti kokiame baliuje, orkestrui grojant salėje. Ypatingomis aplinkybėmis gavome dainą "Nebėra laimės man". Jos kūrėjas jau buvo miręs. Žmona atsiuntė jį konkursą ir laimėjo. Tuo labai džiaugiamės, nes su dviem vaikais gyvena neturte.

— Kaip patenkinti konkurso rezultatais?

— Patenkinti. Būtų miela buvę premijuoti lietuviškesnes, bet tokių atitinkančių konkurso taisyklėms, nebuvo.

— Ką manytumėte apie dainų konkursus ateityje?

— Jus reikėtų skelbti. Gerai, kad buvo paskelbtas šis lengvosios dainos konkursas. Tai didelis nuopelnas mecenatų Andriulių. Būtų gerai dar skelbti konkursą lietuviškų solo dainų. Chorams turime nemažai, tačiau solo labai trūksta. — kalbėjo L. Simutis, ypač tam pritarė mergaičių ansamblio vedėja Alice Stephens.

Šia proga — daugiau apie konkurso laimėtojus. Kompozitorius Vytautas Kerbelis yra gimęs 1921 m. geg. 1 d. Kaune. Baigė Rygiškių Jono gimn. Marijampolėje 1940 m. ir tuojau pradėjo kompozicijos studiją pas prof. J. Guodį Kauno Konservatorijoje. Tremtyje 1945—48 m. gilinio muzikos studijas Sv. Cecilijos Akademijoje Romoje ir privačiai pas prof. Garofolą. 1948 m. išvyko į Argentiną, o 1955 — į Kanadą, kur buvo Aušros Vartų par. vargonininkas Montrealyje.

Žinomi jo muzikos kūriniai: 7 vizijų ciklas "Prie jūros" (fortepionui), 7 preliudai liaudies dainų motyvais (fortepionui). Nuotaikos momentai, Siuita ir eilė kitų kūrinų fortepionui. Mišios vienam balsui ir keli koncertiniai dalykai vargonams, eilė solo dainų (1950 m. Margučio konkurse viena laimėjo II premiją). Išspausdintos jo Lietuvių liaudies dainos jauniems pianistams" (1950). Dabar gyvena 191 Orms Str., Providen-

ce, R. I., dirba foto laboratorijoje, o laisvalaikį komponuoja.

Antrosios premijos dainos kūrėjas Artūras Jakavičius yra miręs 1958 m. gruodžio 11 d. Sv. Bernardo ligoninėje, Chicagoje. Velionis teturėjo 44 m. amžiaus. Buvo silpnos sveikatos ir mirė staigiai. Buvo gimęs 1914 m. bal. 6 d. Rygoje. Sūnus plačiai kaimuose pagarsėjusių kalendorių leidėjo Liudo Jakavičiaus. Artūras mokėsi Šiaulių gimnazijoje, vėliau Klaipėdos Muzikos Mokykloje pas prof. St. Šimkų, o paskiau —

Vytautas Kerbelis

Kauno Konservatorijoje. Dėl lėšų stokos nutraukęs mokslus, tik pirmos okupacijos metu gavo violončelės diplomą muz. Ber kavičiaus klasėje.

Buvo kuklus, giliai humaniškas; vokiečių okupacijos metu ghečo žydams surengė koncertą, jis nepabūgo jį atsilankyti. 1944 metais su šeima nublokštas į tremtį. Augsburgu — Haunstetteno stovykloje kartu su broliu smuikininku (dabar Veneculoje) sudarė šokių kapelą, taip pat — pabaltiečių styginį trio (velionis, latvis ir estas). 1950 m. atvyko į Indiana Harbor, Ind., o po metų — į Chicago. Čia kaip solistas violončelistas dalyvavo koncertuose, talkino organizuojant simfoninio pobūdžio orkestrą Atžalą, grojo B. Pakšto, J. Ake-lio, Br. Jonušo šokių orkestruose. Pats sukūrė kompozicinę variaciją liaudies temomis "Motule mang", tango "Tu pradingai kaip ryto saulė", valsą. Sukūrė "Ave Mariją", kurią nuosekliai violončele pagriežti Sv. Kryžiaus bažnyčioje Kalėdų naktį. Lietgai sutraukus jo vieną pirštą, ir negalint naudoti pamėgtosios violončelės, paskutiniu metu buvo pradėjęs griežti saksofonu.

Buvo palaidotas Sv. Kazimiero kapinėse Chicagoje 1958 m. gruodžio 15 d. Visa velionies šeima muzikali, menininkai: vie-

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Prof. Z. Ivinskis lapkr. 11 d. Romoje sulaukęs sūnaus ir keletą savačių juo pasidžiaugęs, gruodžio 15 d. yra privertęs žmoną su naujagimi palikti Romoje ir vykti į Baltų Istitūtą Bonoje, Vokietijoje, kur baigiama spausdinti Baltų Istituto darbų Commentationes Balticae dvigubas tomas (VI-VII). Jame yra originalūs ir įdomūs keturių lietuvių darbų: dr. K. Čeginskas rašo apie rusifikacijos pastangas Lietuvoje XIX a., dr. J. Jakštas duoda — pagal nežinomą vieno prancūzo šaltinį — įdomų straipsnį apie Kryžiaus karus XIV amžiaus Lietuvoje (Pabaltijyje). Kaip visada daug naujo duoda įdomiai iliustruotas dr. P. Reklaičio strp. iš Lietuvos meno istorijos. Gana aktualus yra inž. Pr. Zundės strp. apie bendrojo išsilavinimo mokyklas sovietinėje Lietuvoje.

• A. Šimkūno paroda Sydnėje susilaukė plataus australų spaudos dėmesio. Meno kritikas J. Gleeson rašė, kad mūsų dailininkas turi puikų dekoratyvinį jausmą, jo spalvos lankščios ir "nuotykingos". Jis kažką gal skolinės iš Chagall ir Picasso, nors ir pats esąs originalus. Dienraštis The Sydney Morning Herald rašo, kad Šimkūno kūryboje spalvos, tonai lyg dainuoja. Pažymi, kad paroda atidarė prof. G. Bissietta.

• Leonida Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje. Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

• Pijaus Brazausko paveikslą "Lietuva po raudonąja žvaigžde" įsidėjo Kolumbijos žurnalas Boletín Cultural.

• Literatūros šventė Londone. Spalio 17 d. Londone Lietuvių Namuose įvyko literatūros vakaras. Šį vakarą savo atsilankymu pagerbė ir min. B. K. Balutis su pasiuntinybės patarėju V. Balicku.

Vakaras suruoštas ryšium su VI šlaito eilėraščių rinkinio "Ant saulėgražos vamzdžio" pasirodymu. Rinkinį išleido DBLS valdyba.

Pradėdamas vakaro programą, DBLS pirmininkas inž. J. Vilčinskas paminėjo, kad sąjungos žingsnis knygu leidimo darbe yra naujas, bet gal nepaskutinis.

Pristatęs abu iš tolimų miestų atvykusius rašytojus — Spalį ir Šlaitą, inž. J. Vilčinskas vadovauti programai paprašė aktorę E. Arminaitę - Pranekuvienę.

Pirmuoju skaityti išėjo VI. Šlaitas, patraukęs klausytojus ir savo nuosirdžiais eilėrašciais, ir skaitymu. Paskui pakaitomis skaitė R. Spalis (skaitė fejletonus "Išvaizduojančio rūpešiai" ir "Inteligentas"), D. Sadūnaitė - Sealey (skaitė tris eilėraščius).

Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

• Pijaus Brazausko paveikslą "Lietuva po raudonąja žvaigžde" įsidėjo Kolumbijos žurnalas Boletín Cultural.

• Literatūros šventė Londone. Spalio 17 d. Londone Lietuvių Namuose įvyko literatūros vakaras. Šį vakarą savo atsilankymu pagerbė ir min. B. K. Balutis su pasiuntinybės patarėju V. Balicku.

Vakaras suruoštas ryšium su VI šlaito eilėraščių rinkinio "Ant saulėgražos vamzdžio" pasirodymu. Rinkinį išleido DBLS valdyba.

Pradėdamas vakaro programą, DBLS pirmininkas inž. J. Vilčinskas paminėjo, kad sąjungos žingsnis knygu leidimo darbe yra naujas, bet gal nepaskutinis.

Pristatęs abu iš tolimų miestų atvykusius rašytojus — Spalį ir Šlaitą, inž. J. Vilčinskas vadovauti programai paprašė aktorę E. Arminaitę - Pranekuvienę.

Pirmuoju skaityti išėjo VI. Šlaitas, patraukęs klausytojus ir savo nuosirdžiais eilėrašciais, ir skaitymu. Paskui pakaitomis skaitė R. Spalis (skaitė fejletonus "Išvaizduojančio rūpešiai" ir "Inteligentas"), D. Sadūnaitė - Sealey (skaitė tris eilėraščius).

Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

• Pijaus Brazausko paveikslą "Lietuva po raudonąja žvaigžde" įsidėjo Kolumbijos žurnalas Boletín Cultural.

• Literatūros šventė Londone. Spalio 17 d. Londone Lietuvių Namuose įvyko literatūros vakaras. Šį vakarą savo atsilankymu pagerbė ir min. B. K. Balutis su pasiuntinybės patarėju V. Balicku.

Vakaras suruoštas ryšium su VI šlaito eilėraščių rinkinio "Ant saulėgražos vamzdžio" pasirodymu. Rinkinį išleido DBLS valdyba.

Pradėdamas vakaro programą, DBLS pirmininkas inž. J. Vilčinskas paminėjo, kad sąjungos žingsnis knygu leidimo darbe yra naujas, bet gal nepaskutinis.

Pristatęs abu iš tolimų miestų atvykusius rašytojus — Spalį ir Šlaitą, inž. J. Vilčinskas vadovauti programai paprašė aktorę E. Arminaitę - Pranekuvienę.

Pirmuoju skaityti išėjo VI. Šlaitas, patraukęs klausytojus ir savo nuosirdžiais eilėrašciais, ir skaitymu. Paskui pakaitomis skaitė R. Spalis (skaitė fejletonus "Išvaizduojančio rūpešiai" ir "Inteligentas"), D. Sadūnaitė - Sealey (skaitė tris eilėraščius).

Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

Po programos VI šlaitas dar pasirašė kelioliką lietuvių savo naujai išleistąją knygą "Ant saulėgražos vamzdžio".

• Leoniada Ramanauskienė-Mickevičiūtė, puikiai baigusi lingvistiką Toronto universitete, gavė gimnazijos mokytojos vietą Orangvillėje, Kanadoje.

Naujoji mokytoja dėsto prancūzų ir lotynų kalbas. Jos sesuo Rėgina universitete baigė socialinių mokslų fakultetą.

• Londoniškis gėlių augintojas Pranas Trečiokas salei papuošti atgabeno gėlių.

HOLLYWOOD, FLORIDA
Geriausia ir Ramiausia Vieta Atostogoms

HOLLYWOOD APARTMENTS
1724 Buchanan St., Hollywood, Fla. Tel. WA-2-3290
Sav. ONA IR JUOZAS JASAUŠKAI

Priimame svečius su lietuvišku nuosirdumu. Papigintos kainos, pritaikytos vasaros sezonui. Suteikiame veltui patarnavimą susisiekime atvykusiems traukiniu arba lėktuvu. Rezervacijas priimame laišku ar telefonu. Dėl smulkesnių informacijų rašykite augščiau paduotu adresu.

Mes mokame 4 1/2%
MIDLAND Savings and Loan Association
ant specialiu "Bonus" Taupymo sąskaitų kiekviena saskaita ligi \$10,000. - apdrausta Federalineje draudimo įstaigoje.

4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. Tel. LA 3-6719

1/2% PADIDINA DIVIDENDĄ!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN
2555 WEST 47th STREET LAFAYETTE 3-1085
B. R. Pietkiewicz, pres.; E. R. Pietkiewicz, sekr ir advokatas

Mokame augstus dividendus. Keičiame čekius. Pardodame ir perkame valstybės bonus. Taupytuosius patarnavimai nemokamai. Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Apdrausta iki \$10,000. Darbo valandos: pirmadienis ir ketvirtadienis nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 9 iki 12 val. vidurdienio.

Lietuviško teatro temomis

Mūsų teatro pradžia. — Padėtis okup. Lietuvoje

BIRUTE POKELEVICIUTE, Kanada

Vieną 1916 metų sausio mėnesio vakarą Peterburge, trys hidrotechnikos mokyklos mokiniai ėjo Pontankos gatve ir kalbėjosi apie tai, kaip bendrabučiuose lankėsi teisių fakulteto paskutinio kurso studentas ir Aleksandro teatro studijos mokinys Juozas Vaičekas ir kaip jis ragino stoti į jo organizuojamą pirmą lietuvišką dramų studiją, žadėdamas net neimti mokesčio už mokslą. Tie trys jaunuoliai buvo Petras Kubertavičius, Jonas Dikinis ir Viktoras Dineika, visi trys pasiryžę tapti (o vėliau ir tapę) lietuvių teatro aktoriais.

Pro patikrinimą lengvai praėjęs Dikinis ir Kubertavičius, bet užkliuvęs Dineika — tada dar penkiolikmetis, mažas, beveik vaikas. Bet ir jis buvo priimtas į studiją. Girdi: "Gal paūgės"... Vaičkaus dramų studija ir lietuviškoji Peterburgo studentija buvo tasai grūdai, iš kurio vėliau kilo ir išaugo valstybinis lietuvių dramų teatras. Taigi, lietuviškai dramai buvo lemti gimti Peterburge, laisvės apyaušryje, kitaip sakant — išeivijoje.

Gal ir antroji išeivija turi lietuviško teatro raidoje savo paskirtį?

Sešiasdešimt metų yra tikrai vidutinis žmogaus amžius. Gi ir iš to trumpo amžiaus lietuvių dramų teatras septyniolika savo jaunystės metų praleido klostymuose, grynai mėgėjiškame lygtyje, o antra tiek — okupacijos pančiuose.

Taigi, kiek laiko lietuviškoji drama turėjo tikram ir savaimingam augimui? O vis dėlto jos pažangos kreivė tokiu žaibišku greičiu pakilo, kad net ir šandien, iš perspektyvos lyginant stipriausius lietuvių dramų spektaklius su žinomą pasaulio teatro rezultatais, ne sykį su pasididžiavimu jiems tenka pripažinti varžovo teises.

Be abejonės, lemiamą vaidmenį teatro progresui suvaidino Nepriklausoma Lietuvos valstybė, ji apsupusi ypatingą globa. Teatro laimėjimai Lietuvoje niekada nebuvo privataus biznio pasipelnymas, bet tautinis ir reprezentacinis reikalas.

Teatro menas jaunoje valstybėje paprastai išsiskleidžia vėliausiai. Dažnai jau po to, kai būna svariai užsirekomendavęs individualus kūrėjas: rašytojas, muzikas, dailininkas. Nes spektaklis yra sutelktinė (dramaturgo, režisieriaus, dekoratoriaus ir aktorius) pastanga, jau pačioje savo užuomazgoje reikalaujanti pilno taktininkų sąstato. Taipogi būtina spektakliui ir to sąstato kūrybinė darma: to paties tikslo vieningas siekimas. Vadinasi, teatro egzistavimui ir jo progresui reikia ypatingai palankių sąlygų. Šviesi teatro epocha niekad nesublįga atsitiktinai. Tai viso krašto meninių laimėjimų suma, bendrosios dvasinės potencijos rodiklis, tai paskutinis ir pilnaviduris žiedas, apvainikuojąs valstybės gerbūvį ir kultūrinį jos lygį.

Savo teatru Lietuvos valstybė buvo paskyrusi daug dėmesio dar ir dėl to, kad teatras suvaidino itin reikšmingą rolę jos atgimimo dienomis. Pirmieji "lietuviški vakarai" turėjo tuos pačius uždavinius, kaip ir to meto laikraščiai bei lietuviška literatūra — žadinti tautinę sąmonę.

"Amerikos pirty"

sukaktį prisimenant "Amerikos pirty" premjera 1898 m. Palangoje buvo didelė lietuvių šventė, vaidinimui sutelkusi geriausius tuometines

inteligentijos pajėgas ir sutraukusi žiūrovų būrius beveik iš visos Zemaitijos. Tuo norėtinai ejo Pontankos gatve ir kalbėjosi apie tai, kaip bendrabučiuose lankėsi teisių fakulteto paskutinio kurso studentas ir Aleksandro teatro studijos mokinys Juozas Vaičekas ir kaip jis ragino stoti į jo organizuojamą pirmą lietuvišką dramų studiją, žadėdamas net neimti mokesčio už mokslą. Tie trys jaunuoliai buvo Petras Kubertavičius, Jonas Dikinis ir Viktoras Dineika, visi trys pasiryžę tapti (o vėliau ir tapę) lietuvių teatro aktoriais.

Pro patikrinimą lengvai praėjęs Dikinis ir Kubertavičius, bet užkliuvęs Dineika — tada dar penkiolikmetis, mažas, beveik vaikas. Bet ir jis buvo priimtas į studiją. Girdi: "Gal paūgės"... Vaičkaus dramų studija ir lietuviškoji Peterburgo studentija buvo tasai grūdai, iš kurio vėliau kilo ir išaugo valstybinis lietuvių dramų teatras. Taigi, lietuviškai dramai buvo lemti gimti Peterburge, laisvės apyaušryje, kitaip sakant — išeivijoje.

Gal ir antroji išeivija turi lietuviško teatro raidoje savo paskirtį? Sešiasdešimt metų yra tikrai vidutinis žmogaus amžius. Gi ir iš to trumpo amžiaus lietuvių dramų teatras septyniolika savo jaunystės metų praleido klostymuose, grynai mėgėjiškame lygtyje, o antra tiek — okupacijos pančiuose. Taigi, kiek laiko lietuviškoji drama turėjo tikram ir savaimingam augimui? O vis dėlto jos pažangos kreivė tokiu žaibišku greičiu pakilo, kad net ir šandien, iš perspektyvos lyginant stipriausius lietuvių dramų spektaklius su žinomą pasaulio teatro rezultatais, ne sykį su pasididžiavimu jiems tenka pripažinti varžovo teises.

Be abejonės, lemiamą vaidmenį teatro progresui suvaidino Nepriklausoma Lietuvos valstybė, ji apsupusi ypatingą globa. Teatro laimėjimai Lietuvoje niekada nebuvo privataus biznio pasipelnymas, bet tautinis ir reprezentacinis reikalas.

Teatro menas jaunoje valstybėje paprastai išsiskleidžia vėliausiai. Dažnai jau po to, kai būna svariai užsirekomendavęs individualus kūrėjas: rašytojas, muzikas, dailininkas. Nes spektaklis yra sutelktinė (dramaturgo, režisieriaus, dekoratoriaus ir aktorius) pastanga, jau pačioje savo užuomazgoje reikalaujanti pilno taktininkų sąstato. Taipogi būtina spektakliui ir to sąstato kūrybinė darma: to paties tikslo vieningas siekimas. Vadinasi, teatro egzistavimui ir jo progresui reikia ypatingai palankių sąlygų. Šviesi teatro epocha niekad nesublįga atsitiktinai. Tai viso krašto meninių laimėjimų suma, bendrosios dvasinės potencijos rodiklis, tai paskutinis ir pilnaviduris žiedas, apvainikuojąs valstybės gerbūvį ir kultūrinį jos lygį.

Savo teatru Lietuvos valstybė buvo paskyrusi daug dėmesio dar ir dėl to, kad teatras suvaidino itin reikšmingą rolę jos atgimimo dienomis. Pirmieji "lietuviški vakarai" turėjo tuos pačius uždavinius, kaip ir to meto laikraščiai bei lietuviška literatūra — žadinti tautinę sąmonę.

Sitokia yra mūsų jauno draugo oficialioji padėtis. Mums teiktų, rodos, jį pasveikinti, jo pasiektais rezultatais pasidžiaugti ir su giliu kartėliu apmąstyti teatro dalią išeivijoje. O tačiau nežinomi mums jo dvasiniai konfliktai ir jo nūdienos tragizmas. Jis, kaip ir mes, išaugo Nepriklausomąjį Lietuvą ir kadaise drauge su mumis peržengė dramų studijos slenkstį.

Nežinoma mums ir kaina, už kurią jo talentas daugelį kartų pirktas ir parduotas, nes komunistinėje biržoje už skatikus mainikaujama pačiom aukščiausiom vertybėm. Šandien mūsų draugo meninė potencija pajungta okupanto kėsłams, jo aktorioskos ekspresijos galia naudojama žiūrovo sąmonei nuodinti, jo jausminė ir nervinė sistema reguliuojama, kaip paklausaus roboto mechanizmas. Su falsifikuotas žodis, kurį jam tenka savo lūpomis skelbti, mintis, kurią jam tenka pagal tą žodį išprievartauti, idant melui būtų suteikta tikrovės iliuzija, sovietinio herojaus schema, su kuria jam tenka nuolatinau indentifikuotis — viskas tarnauja komunistiniam plakatui.

Dramos aktorius sovietinėj santvarkoj atlieka garsiakalbio rolę. Jo kūrybinių galių monopolizavimo nesidrovima netgi viešai skelbti. Štai, kaip teatro

uždaviniai aptariamai sovietinės Lietuvos spaudoj:

"Tarybinis teatras, tai toks teatras, kurio tikslas per scenos veikimą ir jo vaizdus apginti dirbančiųjų interesus, jungti juos visus į vieną, kovai su eksploatatorium, įžiebtį entuziazmo liepsną, veržimąsi į komunistinę ateitį. Visi to teatro veiksmai — tai proletariato — nugalėtojo politika, tai partijos ir jos vadų politika, tai išlaisvintos žmonijos politika. Kiekvienas jo aktorius, tai ne vien tik vaidila, bet pirmon eilėn agitatorius. Savo sceniniu vaizdu, savo vaidyba, jis privalo agituoti už viską, kas kilnu ir tarybiška".

(J. Šaltenis cituoja B. Dauguvietį — "Lietuvos teatrai" Nr. 2, 1958)

Sunku būtų surasti definiciją, tolimesnę nuo menininko ir jo uždavinių supratimo laisvame pasaulyje, už šį teatro tikslų aptarimą.

Peržvelgiant repertuarą

Taigi, ką vaidina jaunas mūsų draugas Lietuvoje? Pažvelkime į jo repertuarą: vaidmenis, kuriuos jam teko kurti su visa menininko aistra, maitinti savo krauju ir šildyti savo meile, idant scenon neįžengtų be dvasės iškamšos. Štai, to sąrašėlio dalis: Tarybų sąjungos didvyris Razumichinas (Utevskio pjesėje "Atmintini susitikimai"), komjaunuolis Šura Zaizevas (Maliugino pjesėje "Seni bičiuliai"), Bočarovas (Rachmanovo "Neramioji senatvė"), šachmatininkas Tuiskas (Raneto pjesėje "Sūnus paklydėlis"), Smitas (Simonovo pjesėje "Rusų klausimas"), jaunagvardietis Levašovas (Virtos "Pasmerkintųjų sąrašė"), Gaidajus (Korneičuko "Eskadros žuvime"), Vetrovojus (Korneičuko "Putinių giraitėje"), jūreivis Šibajevs (Višnevskio "Neužmirštamuose 1919-se"), Vladimiras Iljičius Leninas (Pogodino "Kremlius kurantuose") ir t. t.

Minint siuos vaidmenis, jų autorius ir veikalų vardus, nesunku suprasti, kokį penkų teko jaunam mūsų draugui gromuluoti per penkiolika metų. Idomi būtų dar pastaba, jog pradžioje kurti tarybinį herojų jam sunkiai sekėsi ir, tik artimai susidraugavęs su jaunagvardiečiais Vosilijum Tiorkinu ir Pavka Korčiaginū aktorius giliau pažino mūsų žmogų...

Nuošaly palikę anksčiau mitinę sąlygą, kad dramoms aktorius pirmoje eilėje turi būti agitatorius, ką, be abejonės, teko išpildyti ir mūsų draugui, pažvelkime į jo vaidmenų galeriją aktoriskom akim. Net ir būdamas iš prigimties apdovanotas plačiu diapazonu, aktorius neišvengiamai vystysis viena kryptim, lipdydamas vieną po kito beveik tapatiškus personažus, lyg vieniformės bandelės. Nes kokiais vidiniais niuansais skiriasi, sakysime komjaunuolis Šura Zaizevas nuo jaunagvardiečio Levašovo? Tai vienas ir tas pats kurpulis, ant kurio mūsų draugo vidus buvo tempiamas per penkiolika metų. Taigi, ar lengva buvo jam progresuoti, savo meninius akiračius plėsti, teatrinę kultūrą bei aktoriską skalę turtinti?

Tarkime tačiau, kad jam buvo leista šiame barikadiškame repertuare daryti bent formalinius eksperimentus. Ir su šia viltimi pavartykime kasmetinių teatrų leidinių puslapius, bandydami iš nuotraukų spėlioti apie viršminėtų spektaklių sprendimus. Deja, daugiau su jomis susipažinus, užgula vis sunkesnės mintys ir vis mažiau pagrįstas rodois pirmas impulsyvus noras — pasidžiaugti savo draugo meniniais laimėjimais. Visos darbartinių Lietuvos teatrų nuotraukos akivaiz-

A. Varnas

Sarmotas rytmetis

džia byloja, kad kiekvieno spektaklio užmanymas (ir režisūrinė, ir scenovaizdinė prasmė) yra ortodoksiškai tradicinis, nei žingsnio nenutolsta nuo socialistinio realizmo krypties. Joks reprezentacinis teatras, įeškas naujų kelių ir su polėkiu bei plačiu užsimojimu nužymis savo sezono gaires, nebūtų spaudinęs taip labai teatro stagnaciją iliustruojančių nuotraukų.

Juoba, kad pokario laikotarpyje pro visus vakarų pasaulio teatrus padvelkė gairių vėjas ir drąsiausių eksperimentų pasėkoje, scenos menininkui šandien atsivėrė beveik neribotos galimybės.

Prancūzų teatrologo žodis

Tiktai sovietinį teatrą kaskartą vis storesniu sluogsniu gula pelėšiai. Idant nesudarytų jėgų, jėg tatai labai subjektyvios ir apriorinės prielaidos, pasitelkime žinomą prancūzų režisierių ir teatrologą Michel Saint-Denis, kuris neseniai apėlankė Maskvoje ir Leningrade keturiolika spektaklių. Savo straipsnyje "Reflections on the Russian Stage" (Theatre Arts, 1959 m., birželis) jis rašo, kad dabartiniai sovietų teatrai toli gražu nepasiekia jo matytų 1922 metais Maskvos Dailės Teatro gastrolinių spektaklių lygio, nors visos pastangos, lydo, skiriamos bent jame išsilai-kyti. Socialistinis realizmas esąs aiškiai "out of date", scenos menas virto rutina, sustingo savo formose ir dvelkia archaizmu. "Man susidarė įspūdis", — rašo toliau Michel Saint-Denis, — "kad aš stebiu senamadiškos stiliaus liekanas, stiliaus, kuris atgyveno savo amžių ir tapo akademišku net Maskvos Dailės Teatre. Aš nemačiau nei vieno naujo veikalo, verto rimto dėmesio".

Ypač jį nemalonai nuteikęs ispaniško veikalo "Medžiai miršta stovėdami" pastatymas, kuris savo konvencionalumu aiškiai parodė, kaip smarkiai modernioji Rusija yra atskirta nuo pasaulio. Aktoriams būvė uždėtos reto kumpumo nosys, scenos atpakalys nuteptas rėkiančio žydrumo dažais — matyt, šiom neskoningom priemonėm naiviai tikėtasi sukelti ispaniš-

KALEDINIAI ATYRUKAI ANGLŲ KALBA

galima gauti "Drauge". Pasirinkimas labai įvairus. Kainos nuo 75 ct. iki \$ 3.00 už dėžutę, kuriose yra nuo 12 iki 25 kalėdinių atvirukų. Užsakymus su pinigais siųsti: DRAUGAS 4545 W. 63rd Street CHICAGO 29, ILL.

DRAUGAS 4545 W. 63rd Street CHICAGO 29, ILL.

galima gauti "Drauge". Pasirinkimas labai įvairus. Kainos nuo 75 ct. iki \$ 3.00 už dėžutę, kuriose yra nuo 12 iki 25 kalėdinių atvirukų. Užsakymus su pinigais siųsti: DRAUGAS 4545 W. 63rd Street CHICAGO 29, ILL.

pernelyg plati tema ir riboto rašinio rėmuose neįmanoma būtų ją atsakyti.

Įtemptos sovietinio teatro vadelės

Vengiant šios, kad ir labai įdomios periferijos, tenka vėl sugrįžti prie sovietinio teatro. Trumpai tepastebėsime, kad teatro vadelės yra ypatingai įtemptos ir žalslai ypatingai suveržti, nes tai viena svarbiausių ir — nuodingiausių sovietinės propagandos tribūnų.

Tačiau kokią žalą daro meniniam veikalo lygiui beatodairiška partijos kontrolė ir kokian užverstas maišas buvo patekusį sovietinės Lietuvos dramaturgija partijos užgaidų pasėkoje, galės pailustruoti kad ir toks faktas:

Iki 1952 metų komunistinio- se literatūros sluogsniuose vyravo vadinama "bekonfliktiškumo teorija", neigusi vidinio dramatinio teisėtumą (!) sovietinėj dramaturgijoj (frazė pažodžiui cituota iš J. Lankučio straipsnio "Gyvenimiškas konfliktas — dramatinio pagrindas"). Sovietinėj santvarkoj, panaikinus išnaudotojų klasę, nesą daugiau konfliktų nei dramatinų kolizijų. Kam tad apie

juos kalbėti? Išvada būtų, tiesa, logiška, prileidžiant, kad rojus iš tikrųjų tapo įgyvendintas.

Tačiau ar bereikia aiškinti, kad kažkokiai ypatai padarius šią praktikoje absurdišką išvadą buvo perpajautos visos gyslos dramaturgijai, kaipo žanrai? 1958 metų leidinyje "Lietuvių dramaturgija" J. Lankučio džiūgaujama, kad "bekonfliktišku teorija" esanti sutriuškinta ir kad šandien niekas nės propagandos tribūnų. (Nukelta į 7 pusl.)

RENOS A VANDENS
TEKAMUŠIŲ VAMZDŽIŲ
(Gutter & Downspout)
PĖDAME VARIO "COPPER ALLOY" METALO RINAS IR VANDŲ TEKAMUŠIŲ VAMZDŽIŲ už tokių pat kainą. Kaip ir "valvni-zed". Jų niekad nereikia dažyti ir nereikia neribotą laiką. VISOKIUS STOGUS taisyti ir atremontuoti. Garantuojami 5 metais.
LEMPRAUKIUS IR "SMOKS-STACKS" išvalome, atremontuojame, ir atliekame "tuckpointing".
NAMŲ RINAS IŠVALOME ir pataisyti. Išsamliname iš vidaus ir išorės. Ties kaip naujos.
Mūsų firma yra didžiausia šioje srityje atliekame darbus kuo geriausiai, už žemiausias kainas visame mieste. Visas mūsų darbas garantuojamas. Esame pilnai apdraudę. Kvieptis galvina diena ar naktį ir savaitdienomis. Telefonai —
1 Avondale 1-6647 arba
Rockwell 2-8778
Mūsų firma patarnauja

PATS LAIKAS SIŪSTI DOVANAS KALĖDOMS

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylon, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimus artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų patams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, čiučilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima susipėti pasiūsti artimiesiems Lietuvon.

Geriausios ANGLISKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar už jėrdą tik \$4.50

60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tiktai \$1.89

48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos vertės lik \$2.98, tiktai \$1.19

Pirkę medžiagos daugiau už \$20.00, gaus nemokamai medžiagos vienai suknelėi. Ypatingai didelis pasirinkimas vilnonių ir šilkinųjų medžiagų suknelėms.

Cia jūs rasite didelį pasirinkimą įpilingas medžiagų; nuotakoms "lace" satino, taffeta, "brocades", aksomo. Šantung šilko ir kt. Yra liekanų medžiagų pamašalams už ypatingai žemas kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

biškas į rytus nuo Halsted St. 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 6 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. UŽDARYTA PIRMADIENIAIS.

Tel. MONROE 6-8152. FREE PARKING — kitoje pusėje gatvės

ŠVENTŪJŲ MIŠIŲ IR MALDŲ NOVENA

Į Nekaltai Pradėtąją Švč. P. Mariją

Tėvų Marijonų naujo vienuolyno koplyčioje, Chicago, Ill. 1959 m. lapkričio 29 d. iki gruodžio 7 d.

Kurie norėtumėte savo intencijomis dalyvauti šioje novenoje, jas pasiūskite šiuo adresu: Marian Fathers, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago 29, Ill.

☐ Už atsivertimą ir pasitaismymą.	☐ Už nusidėjėlių atsivertimą.
☐ Už tėvą ir motiną.	☐ Už visokios bedievybės išnykimą.
☐ Už šeimą.	☐ Už kenčiančią Lietuvą ir jos laisvę.
☐ Už vaikus.	☐ Kad gaučiau darbą.
☐ Už Marijos pergalę ir Bažnyčios laisvę.	☐ Padėka Dievui už gautas malones.
☐ Už Šv. Tėvą.	☐ Padėka Marijai.
☐ Už pašaukimus į dvasinį luomą.	☐ Už misijas pagonių kraštuose.
☐ Kad mūsų jaunimas išliktų doras ir nepažeistas.	☐ Už mūsų parapiją.
☐ Už bendrą sugyvenimą.	☐ Už kunigus, kad Dievas juos išlaikytų šventume.
☐ Už pasaulio taiką.	☐ Už sielas skaistykoje.
☐ Už Rusijos atsivertimą.	☐ Už mirštančius.
	☐ Mano intencija.

Vardas, pavardė

Gatvė

Miestas

Valstybė

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ S-GOS SKYRIUS

Redaguoja—Juozas Plačas ir Juozas Kreivėnas
Red. adr.: J. Kreivėnas, 1602 So. 48 Court, Cicero 50, Ill.

SIS TAS ŠVIETIMO TVARKOS REIKALU

I.
Vienybėje jėga — nuvalkiotas, bet vertas nuolat prisiminti šis posakis. Štai kad ir kova už Tėvynės laisvę: šioje srityje mūsų visuomenėje nėra išimčių, nors veikiančius vargina nesutarimai dėl taktikos ir antraeilį dalyką. Bet Tėvynės reikalu visi visokiose aplinkybėse yra vienos nuomonės. Bet kokiomis išimtimis būtų sunku ne tik išsilaikyti, bet ir pasireikšti. Toks pažiūrų vieningumas jau yra didelė jėga, reikšminga ne tik Tėvynės reikale, bet ir mums patiems.

Lietuviškas švietimas, nors ne mažiau reikšmingas už politinės kovos tikslus, yra žymiai blogesnė padėtis jau vien dėl to, kad jis mūsų visuomenėje neturi tokios vieningos ir stiprios pozicijos kaip politinė veikla. Mūsų visuomenė susigvenusi su mintimi, kad lietuviškas švietimas ne visiems lietuviams besąlyginai privalomas. Mūsų tarpe daug vardų žinomų kaip veikėjų, rašančiųjų, patriotų, Lietuvos atgimimo ir atstatymo patarškų ir t. t., o jų kartais lietuviškai ir kalbėti nemano. Jau lyg ir susigvenome su mintimi, kad seniau atvykusiųjų antroji ir trečioji karta turi teisės nulietuvti. Naujųjų ateivių tarpe kartais nulietuvtė net ir pirmoji karta. Nesistebime, kad jau vaikams lietuviškas švietimas pasidaro "nereikalingas". Nepastebime, kad blogi pavyzdžiai demoralizuoja visuomenę. Džiaugiamės ne tik lietuviams, bet ir tariau lietuviams. Šitoks pakrikimas yra pati vyriausioji priežastis gausiems reikiškimams, būk lietuviškas išlaikymas mums per sunkus uždavinys ir mes jo neatliksime.

Gyvename šaly, kuri didžiuojasi nevertodama nutautinimo prievartos. Mūsų nutautinimo priežasčių reikia ieškoti mūsų pačių visuomenėje, daugelio reikiškimų nedavertinime. Pagrindinės nutautinimo priežastys glūdi nutautinimo visuomenėje, kur savo uždavinių nesupratimo baloje pliuskenamės ir saloniniu stilium dūsaujam dėl Lietuvos ateities. Trumpai ir konkrečiai: kiekvienas lietuvis vaikas turi gauti lietuvišką auklėjimą. Ir šis reikalas turi mūsų visuomenėje būti pilnai suprantamas, aiškus ir bekompromisinis. Pati visuomenė, jos vadai ir eiliniai, turi būti lietuviškas išlaikymo jėga.

II.
Kita lietuviškumo švietimo negerovė yra darbo neplaningumas. Siekiant lietuviškojo švietimo tikslų, turi būti labai aiškiai ir apgalvotai nustatyta, kokia to švietimo apimtis. Mūsų švietimą kankina neplaningumas. Štai kartą viena centrinė valdyba gauna naujo vadovėlio rankraštį, susižavi turiniu ir rekomenduoja spausdinti. Vadovėlio turinys — lietuvių literatūros nuo seniausių laikų chrestomatija. Parinktuose literatūros pavyzdžiuose pilna kalbos svetimybų, netaisyklingo darbo rimtumas.

mų ir t. t. Literatūra vaizduoja Lietuvos gyvenimą purve su vyzomis, vargo ir ašarų krašta. Juk mūsų literatūroje, lyg užkeikta, ką nors geresnio net ir surasti nelengva. Lietuva tikrai nebuvo tokia suvargusi, kaip ją vaizduoja lietuvių literatūra.

Kadangi lietuviškojo švietimo pamokose norime vaikus išmokyti Lietuvą mylėti, tai tokią chrestomatiją tikty nebent priešingų tikslų siekiant. Be to šiam rankraštyje buvo vien literatūra, daugiau nieko, lyg švietimui kitos lietuvių gyvenimo ir kūrybos sritys ir nerūpėtų.

Siuo rankraščiu susižavėjusi valdyba, aišku, rėmėsi sentimentalais: kiek daug čia prisiminimų, širdies pakutenimo! Niekam ir galvon neateina, kad Donelaičio skaitiniai tiko Lietuvos gimnazistų kankinimui, o mūsų dabartinėse sąlygose tas tinkamumas bent kelis kartus didesnis. Niekam ir į galvą neatėjo, jei Maironis važiavo pro Trakus ir jam iš skausmo verkė širdis, tai dėl to nebūtinai dabar turėtų tuos žodžius pasiskaldyti verkti ir pradinių mokyklų mokiniai.

Buvo pasiteirauta, kuriam skyrėsi tas vadovėlis patartinas.

— Kaip tai — kuriam skyrėsi?! — atsakė. Tai nesvarbu, jis gali tiktai penktam, šeštam, na, ir septintam... gal ir aštuntam... Svarbu, — sako, — kad vadovėlis labai patriotiškas ir t. t.

Tokių vadovėlių, deja, turime ir atspausdintų. Kas tai daro, tai yra mūsų švietimo baruos labai pavojingi savo naivumu. Jie teikia medžiagą be plano ir be programos, kuri tinka kaip tas "Zarathrustra" — "fuer Alle und Keinen". Nėra teisūs patarėjai visur ir visiems eiti į mokyklas ir "ką nors" lietuviško jose dėstyti.

Mūsų lietuviškoji mokykla neturi būti palaida. Reikia turėti ryžto kurti lietuviškojo mokymo sistemą, kurioj būtų išryškinti to darbo tikslai ir iš-

NUO UZSISENĖJUSIŲ BEI SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

LEGULO OINTMENT
The kurti kenčia nuo SENU ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ: negali ramiai sėdėti arba naktnamiegioti dėl jų užsiseņėjusios žaizdos, niežėjimo ir skaudėjimo senų atvirų ir skaudžių žaizdų — uždeikite LEGULO OINTMENT. Jos gydymo vpatybišs pelenėvis. Jūsų skausmas ir galėsite rami naktnamiegioti. Vartokit ją taip: nuo skaudžių nudegimų, Ji taipgi prasalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi prasalina persėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplisimą tarpplėščių. Yra tinkama vartoti nuo žaizdų, suskilusios odos, dėdėjimų odos išbrėimų ir t. t. Taipgi tinkama vartoti vaikams, kada pairodo skaudus išbrėimas nuo vartyklų. Ji yra geras gydovė nuo 16 metų odos ligų.
Legulo Ointment yra parduodama po 75 centų, \$1.25 ir \$3.50 (paštu, \$3.85). Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse Milwaukee, Wis., Gary, Ind., Detroit, Michigan arba rašykite ar atsiųskite Money Order.

LEGULO, Department D
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Vincas Kudirka — Lietuvos himno autorius, Varpu ir savo kitais raštais žadins lietuvių tautos atgimimą, yra miręs 1899 m. lapkričio 6 d. ir šį mėnesį sueina 60 metų kaip to didžiojo lietuvių neturime. Mūsų dienraštį apie dr. Kudirką buvo plačiai rašyta ryšium su jo gimimo (1898. XII. 31) šimto metų sukaktimi. Beletristinė forma atkurtas dr. Vincas Kudirka gyvenimas — "Jo sužieduotinė", — greitai laiku išeis iš spaudos; jau yra išspausdintas ir nugabentas į ryškiją. Knygos — autorius J. Švaistas.

III.

Čia trumpai ir nedailinant pagrindinius dalykus dėstant, nebuvo užmiršta marios kalbų, straipsnių, gausūs aimanavimai patriotinguose susirinkimuose, net ir suvažiavimų rezoliucijos. Visa šios medžiagos gausybė rodo, kad lietuviškojo švietimo srityje sunku rasti kieno nors dar nepasakytų minčių, dar neišgyventų jausmų. O gausios lietuviškosios klasiškosios kiekvienoje kiek reikišmingesnėje kolonijoje liudija, jog turime reikalo su darbu ir ištverme. Už tai ir dera kalbėti visų pirma apie planingumą ir sistemą, nes tai sumažintų gan gausias lietuviškąjį švietimą demoralizuojančias išimtis.

Labai svarbu, kad mūsų priaugiančios kartos nariai savo tarpe kalbėtų lietuviškai. Dabar jie lietuviškai nesikalba. Pabandykite prarasti akciją "Lietuviai, kalbėkimės tik lietuviškai". Ir reikia tikėtis, kad šito-

LITUANISTIKOS MOKYKLOSE

P. S. NEKALTO PRASIDĖJIMO PARAPINĖJ MOKYKLOJ (BRIGHTON PARK, ČIKAGOJE)

lituanistinė klasė

Mūsų parapija gali didžiuotis savo gražia, moderniška mokykla, su kuria lygintis galėtų labai nedaugelis Chicagos mokyklų. Čia reikia didelių nuopelnus pripažinti prieš šešerius metus atkeltam parapijos klebonui prel. D. Mozeriui, kuris nuo pat pirmųjų klebonavimo dienų mokyklos reikalams skyrė daug dėmesio. Prie mokyklos atsirado naujas priestatas, o ir senosios klasės neatpažįtamai atnaujintos — visos gražios ir švarios, dideli langai, nauji suolai, moderniškos šviestos. Senoje apleistose parapijos salėse vaikams įrengta gimnastikos salė. Dabar baigiamas įvesti automatiškas gaisro signalas, automatiškai sujungtas su gaisrine.

Šioje mokykloje yra 17 klasių, kurias lanko 789 vaikai. Dirba 14 seselių ir dvi pasaulietės mokytojos. Visai mokyklai vadovauja Ses. Evangelista, čia jau ir seniau buvusi vedėja, antrą kartą atkelta prieš pora metų. Veikia ir vaikų darželis, ku-

rios akcijos eigoje paaiškėtų, kad daugelis mūsų tvirtovių tėra tik iliuzijos, kad ne kiekvienas tautinės veiklos pinigas yra tikras.

J. Kreivėnas

rį dviem pamainom lanko 84 vaikučiai.

Lituanistinė klasė čia veikia jau devinti metai, naudojasi atskira klasės patalpa. Nuo pat susiorganizavimo klasę tvarko ir joje dėsto mokytoja Sofija Jonynienė.

Šiais metais lituanistinę klasę lanko 155 vaikai, skyrėsi su-skirti į grupes. Šiais metais veikia penkios grupės ir kiekviena grupė kasdien turi po vieną 30 minučių pamoką. Pamokos pradėdamos 11 val. ir tęsiamos po pietų pertraukos, baigiamos trečią valandą. Pirmieji keturi skyriai mokomi lietuviškai skaityti, rašyti, dainuoti ir šiek tiek gramatikos. Keturi vyresnieji skyriai be lietuvių kalbos dar turi tėvynės pažinimo, istorijos ir geografijos pamokas.

Lituanistinės klasės reikalams tėvų susirinkimas renka tėvų komitetą. Šiais metais tėvų komitetą sudaro Leonas Vakselis, R. Papartienė, A. Cepėnienė, V. Kairaitienė ir St. Rauckinas. Klasės išlaikymui tėvų komitetas reikalingas lėšų ir iš tėvų renka po 1,25 dol. kas mėnesį už kiekvieną vaiką, nepasiturinčius nuo mokesčio atleidžiant, o taip pat atleidžiant ir iš tos pačios šeimos klasę lankančių trečių ir t. t. vaikų.

Darbo nuotaika yra gera, seselės nuosirdžiai su klase bendradarbiauja, klebonas prel. D. Mozeris remia, — seselės ir klebonas verti nuosirdaus lietuviško "aciū". S. Jonynienė

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS

3 zab. miegamojo setas su spyruoklėmis rėmuose, spyruokliniu matrasu, 2 vanity lempoms, 2 pagalvėm ir kilimėliu. \$149.95

3 dalių sofa su 2 aukštų staliuku, coektaį stalu, 2 stalo lempoms su gaubtuvais ir kilimėliu, tik už \$239.95

5 gabalų dinette setas su lėkščių setu \$49.95

Spyruoklės rėmuose ir spyruoklinis matrasas \$39.95

Nusipirke bet kuri šiu nupigintų rakandų setą, gausite KALAKUTĄ Veltu!

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Savininkai

ROOSELT FURNITURE Co.

2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketv. 9-9 val., kitom dienom 9-6, sek. 11-5.

Chicago Savings 4% Visiems Dabar Moka 4% Taupymo Skyriams

KVIEČIAME VISUS PAS MUS

Remiantis Chicagos Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigų. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik: saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, aukštą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicagos Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausiai ir moderniausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Chicagos Savings didesniam taupytojų patogumui yra atdara 3 vakarus savaitėi iki 8 val. — Pirmadienį, ketvirtadienį ir penktadienį.

MŪSŲ TURTAS VIRŠ \$37,000,000.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave., Chicago, Illinois
Tel. GRovehill 6-7575

Atdara: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

PERKRAUSTYMAI MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų Sankite sekančiai!

ANTANAS VILIMAS

3415 SO. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas FRontier 6-1882

Lietuvių Prekybos Namai

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ
VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

100 puikiausių kalakutų bus išdalinta dovanai su kiekvienu \$50.00 pirkinium. Lietuvių Prekybos Namai pasipuošė puikiausiais 1960 metų stilių baldais. Ypatingai puošnūs svečių kambarių baldai savo nauju stiliumi ir spalvomis.

- Daniško stiliaus sofas ir kėdės, lengvo stiliaus ir įdomių naujų spalvų . . . \$99.00
- 9x12 kilimai amerikų fabriky ir importuoti, įvairių spalvų, tiktai \$49.00
- Kavos staliukai su formaika viršumi, riešuto ar mahoganį \$10.00
- Miegamos sofas lengvo stiliaus, įvairių spalvų, tiktai \$39.00
- 5 dalių riešuto medžio valgomieji ar ažuolo medžio \$99.00
- 7 dalių valgomojo kambario baldai, tinkami 16 asmenų \$149.00
- 9 dalių riešuto ar ažuolo valgomo kambario baldai \$299.00

- ### MEGAMOJO KAMB. BALDAI
- Lovoms spyruoklės, visų dydžių lovoms — tiktai \$10.00
 - Spyruokliniai matracai visų dydžių ir geru viršumi, tiktai \$19.00
 - Medinės pilno dydžio lovos, likusios nuo brangių setų, nuo \$10-\$19
 - Vyriskos komodos riešuto medžio, likusios nuo brangių setų, po \$39.00
 - Moteriskos komodos su veidrodžiais, šviesios spalvos \$49.00
 - 2-jų dalių miegamojo kambario baldai, likę 3 setai, po \$99.00
 - 3-jų dalių miegamieji riešuto medžio su šlifotu veidrodžiu \$149.00

- ### RAŠOMIEJI STALAI IR KNYGOM SPINTOS
- Rašomieji stalai ažuolo medžio, moksleiviams \$19.00
 - Rašomieji stalai riešuto medžio su formaika viršumi \$39.00
 - Knygų spintos su stiklo durimis, šviesios spalvos \$24.50
 - Knygų spintos 36 colių mahoganį medžio — tiktai \$19.95
 - Rašomojo stalo lempos . . \$6.00-\$10.00

- ### VIRTUVĖMS BALDAI IR ĮRENGIMAI
- 5 dalių virtuvės stalai ir kėdės, įvair. spalvų, tik \$39.00
 - Spintelės su porcelano viršumi indų sudėjimui, tiktai \$12.50
 - Virimui porcelano pečiai 36 col. pločio, garantuoti 10 metų \$99.00
 - Šaldytuvai: Gen. Electric, Frigidaire, Hotpoint, po \$169.00
 - Elektriniai prosai įvairių firmų, tik . . \$4.50
 - Prosinimo lentoms foam rubber pedai ir apdengimai \$1.00
 - DIDŽIULIS PASIRINKIMAS TELEVIZJOS APARATŲ, RADIO, PHONOGRAFŲ, IMPORTUOTŲ BLAUPUNKŲ VOKISKŲ RADIO IR STEREO PHONOGRAFŲ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

3207 So. Halsted St. Tel. VICTory 2-4226
Krautuvė atidaryta Pirmad. ir Ketvirtadieniais 9 v. ryto iki 9 v. vak. Sekmadieniais 12 val. iki 5 val. Kitoms dienoms nuo 9 iki 6 v.

VIETA: B. Pakšto svetainė, 2801 West 38th Street. PRADŽIA: 7-tą valandą vakaro. STALIUKAI: Tel. PProspect 6-5674. VEIKS: Baras ir Bufetas.

SESTADIENI, LAPKRIČIO MĖN. 21 DIENA KONCERTAS-BALIUS

DAINUOJA: Solistė Juzė Kristolaitė. SOKIAMS GROJA: Balio Pakšto orkestras. RUŠIA: Varpininkai filisteriai.

MIRĖ BERENSONAS

Iš Lietuvos kilusi meno garsenybė

VLADAS MINGĖLA, Detroit, Mich.

Visą pasaulio kamuoli aplėkė žinia, kad mirė Bernardas Berensonas. Kultūringoji žmonija tą didelio masto esteta, meno istoriką, meno kritiką, šios rūšies ekspertą susijaudinusi palaidėdė amžinybėn. Jis mirė 1959 m. spalio 7 d. Florencijoje, Italijoje, sulaukęs 95 metų amžiaus.

B. Berensoną pagimdė lietuviškosios žemės sultys. Jis gimė 1865 m. Lietuvoje, Butrimonyse. Jo tėvas buvo žydų rabinas. Tačiau sūnus mirė kataliku.

B. B. buvo žinomas pasauly humanistas: jis mylėjo meną, o meną mylėdamas negalėjo nemylėti žmogaus. Idomu, kad ši didi visame meno pasauly asmenybė buvo ypatingas meno autoritetas. Jo ekspertyzėms pasikliudavę, pasitikėdavę, besąlyginiai visi, bet kokios srities, meno žinovai, menininkai, meno kūrinių estetai, pirkkliai, kolekcionieriai. Jeigu šis meno istorikas ką rašydavo: laišką, straipsnį, meno žurnalui kritiką, dažniausia jis pasirašydavo dviem raidėm — B. B. Ir to užtekdavo! Tos dvi raidės B. B. buvo neginčytinos tiesos meno pasaulyje sinonimu. Kiekvienas bent kiek su menu ar meno istorija susipažinęs žmogus iš aprašymų ir pasakojimų žinojo net kaip atrodė tas iš Lietuvos kilęs estetas. Tuoj kildavo vaizdas to mažo kūno žmogaus. Emocingoji vaidentuvė sukeldavo to humanisto pavidalą: mažo ūgio, asketiškai sudžiūvusio (kaip mūsų Vydūno) mėlynomis kaip rugiagėlės akimis — giliai perveriančiom, sausu veidu, smailia berzdele — baltutėle, kaip sniegas, dydžio ir neužmirštamą meno istoriko galva.

Daugelio veikalų autorius Iš tos galvos minčių ir sielos jausmų, iš tos asmenybės didybės išplaukė be galo daug kūrinių. Štai Lietuvių Enciklopedijos II-ro tomo, 406 psl., jau 1954 m. jo buvo paskelbti šie stambūs meno kūriniai: Venetian Painters of the Renaissance 1894; Lorenzo Lotto 1895; Florentine Painters of the Renaissance 1896; Central Italian Painters of the Renaissance 1897; The Drawings of the Florentine Painters 1903; North Italian Painters of the Renaissance 1907; The Study and Criticism of Italian Art 1901; 1902; 1916; Siense Paintings 1918; Medieval Art 1930; Aesthetics a. History in the Visual Arts 1948; The Italian Painters of the Renaissance 1953; nuo šių metų iki savo mirties yra dar kelis meno veikalus paskelbęs. B. B. neabejotinai Italijos renesanso žinovas ir, iš viso, meno istorijos autoritetas visame pasaulyje.

Apie Bernardą Berensoną tenka pridėti, kad jis su tėvais iš Lietuvos išvyko 1870 m., būdamas 5 metų amžiaus: Berensonų šeima išsikėlusi Amerikos krantam, apsisutoje Bostone. B. B. pradžioje mokėsi Lotynų mokykloje, o ją baigęs studijavo Harvardo universiteto meno istoriją. Pat pradžioje jis pasižymėjo gabumais ir aštriu, teisingu, meno istorijos dalykų pratumu, teisingu meno dalykų įvertinimu. Meno istorijos kolegijoje B. B. sutiko gražią, ekscentriško būdo poniją Izabelą Steward Gardner. Ir, nors ji bu-

vo net 25 metais už jį vyresnė, bet tas nekludė jų daugystei.

Jo mecenatė

Tenka paminėti, kad toji ponija buvo daugelio milijonų dolerių savininkė. Tačiau jų biografijų žinovai tvirtina, jog B. Berensonas su ja draugavęs ne dėl pinigų...

Toji ponija Gardner skraidė po pasaulį pati ir to nepavydėjo jaunam Bernardui — meno studentui. Ji, toje pačioje kolegijoje studijavo meną, bet taip pat domėjosi boksu bei fechtavimu... Keliadama po platųjį pasaulį ji mėgo akvarele tapyti peizažus — landsaftus. Bet ji drąsiai sakydavo, jog jai patinka jaunuoju, su išminčiaus galva, iki sielos gelmių menininkas, nedidelio ūgio B. Berensonas. Ji pasisiūlė finansuoti jo studijas, stebėjimų keliones Europoje ir kitur. Be to, ji supirkinėjo savo privačiam muzėjui, Bostone, meno tapybos paveikslus, skulptūras ir kt. eksponatus. Ponia Gardner buvo aistringa meno kolektyvinkė, o B. Berensonas jai tarnavo meno patarėju bei ekspertu. Jo patarimai jai buvo šventi ir nekeičiami. Po mecenatės mirties, visas jos privatus muzėjus atiteko Bostono miestui.

B. B. vis labiau augo meno vertingumo pažinime. Meną jis be galo mylėjo. Menai jis gyvenė. Menai pašventė visą savo gyvenimą, o tai jam nebuvo sunku padaryti, kadangi ponios Gardner paveldėtas turtas igalino jį tarnauti tik menai, nes duonos kasdieniems jam užteko visam jo gyvenimui.

Lietuvių Enciklopedijoje II-me tome, 406-407 psl. randame tokią pastraipą: "Siuose darbuose B. iškyla ne vien meno istorikas, bet ir teoretikas. Pradžioje jo pažiūros vyrauja estetizmas, vėliau psichologizmas. Jis teigia, kad žavėjimasis meno kūriniu kylas iš to kūrinio pajėgumo sužadinti žiūrove gyvybines galias taip pat ir iš sugebėjimo praturtinti jo vaizduotę. Tuo būdu meno darbai, vaizduodami erdvę judesį, (varsas VI. Mg.) ir kt. perkelia į panašią būseną, kurią norėjo išreikšti dailininkas. Sino keliu menas turįs daugiau įtakos įvairioms idėjoms, negu kad pats esti veikiamas. Čia B. atsistojo priešybėje pozityvizmo estetikai, kuriai menas yra nuleimamas aplinkos veiksnys".

Kultūriniais spinduliais spindinti vila

Savo meno tyrinėjimo metodus jis, greičiausia, grindė meno istoriko Jacob Burckhardto tyrinėjimo išdavamis. Šio vokiečio giliai teisingi meninių ekspertų sprendimai jį patrukdavo, nors jis buvo įsitikinęs, kad nėra teisinga apie bet kokį meno kūrinių ar bet kokią meninę veiklą ar jos laikotarpį daryti išvadą tik iš kitų paskelbtos nuomonės ar nuomonių.

Didžiū meniniu ekspertu buvo išaugęs ir B. Berensonas. Jis buvo aukščiausiai branginamas visame pasaulyje meno ekspertų įvertinimo ekspertas. Jis buvo įieškomas, visur laukiamas. Jo meno štabas buvo įsteigtas gražiame Settignano m., Florencijoje. Italijoje, B. B. rezidencija "Villa I Tatti" buvo pasaulio meno žymūnų sužadavimo centras. Čia vyko įvairios

Dail. J. Sapkaus skulptūros "Sv. Florijonas" detalė: ši statula puošia Sv. Kryžiaus bažnyčios, kur klebonauja kun. A. Linkus, fasado vakarinę pusę.

meno, meno istorijos klausimų aptarimai. Šioje viloje pasiekti nutarimai buvo beveik nepakeičiami. "Villa I Tatti" buvo tas švytintis pasaulio kultūros centras iš kurio meno spinduliai pasiekdavo ir tolimiausius pasaulio kampelius. Čia susitikdavo: dailininkai, meno istorikai, meno kritikai, meno muzėjų direktoriai, muzikai, poetai ir rašytojai.

50,000 tomų biblioteka

B. B. buvo nepaprastai gili asmenybė. 50,000 tomų biblioteka sudarė jo didį lobyną. Ji buvo žinovo surinkta, suklasifikuota, ir knygos sudarė vertingiausius leidinius. Labai daug knygų sukrauta apie Italijos renesanso meną, literatūrą, filosofiją, bet viskas taip sutvarkyta, kad ir filosofija ši bei tą turėtų bendro su tarpžemio jūros tautų kultūros kilimais bei nuopoliais — nuosmūkiams. Vertingųjų meno kūrinių fotografijų skyrius saugo didžiųjų Italijos kūrėjų kūrinius, kurie buvo spalvotai fotografuojami 60 metų bėgyje. Tie visi B. B. darbai neįkainojami. Jis paliko tą turtą ateičiai, kad būtų kuo įrodyti būsimoms kartoms, jog ateitis turės daug ko mokytis iš praeities... B. B. vardas liks nemarus.

Palikimas ir simpatijos Lietuvai

Idomu, kad B. B. nepamiršo savo Alma Mater Harvardo U-to, kur jis baigė meno istoriko mokslus. "Villa I Tatti" jis paskyrė testamentu tam universitetui. Jis užrašė gana stambias pinigų sumas meno studijų stipendijoms, irgi tam universitetui. Jis nepamiršo ir Italijos meno akademijų: joms paliko stambių palikimų. Bet Harvardo U-tas gavo didžiausią laimikį. Amerikiečiai galės už velionies pinigus, jo paties meno rūmuose, studijuoti meną ir kilti j meno aukštybes

Kad ir kiti tautai priklausiusių tų pasaulio žymūnų, kad ir mirusių, bet iš Lietuvos žemės sulčių gyvybę gavusių, dalelė garbės tenka ir Lietuvai. Juk šis humanistas, meno istorikas, po I-jo Pasaul. karo Taisikos Konferencijoje uoliai gynė Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą.

Prieš savo mirtį Berensonas gavo popiežiaus Jono XXIII specialų palaiminimą.

KAZYS ČESNAUSKAS

12116 So. 93rd Ave. PALOS PARK ILL. Telef Gibson 8-4938

Generalinis kontraktorius namų statybai, įvairioms remontams ir namų pertvarkymams. Turime didelį patyrimą namų statyboje. Patys atliekame cemento ir medžio darbus. Apkaičiavimai nemokami.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Premijavimo šventė Salezietų gimnazijoje. Pradedant naujus mokslo metus saleziečių gimnazijoje Italijoje įvyko mokinių itin laukiama šventė — premijavimas. Mat, praėjusių mokslo metų pradžioje įstaigos direktorius, kun. Stasys Petrėraitis, pažadėjo auklėtiniams, kurie ištisus metus turės 10 (auščiausia pažymį) iš elgesio ir stropumo, neeilinę premiją — apmokėtą kelionę į Romą. Premiją laimėjo trys moksleiviai: Algis Dugnas (iš Venecijos), Gerardas Kukanaukas (iš Anglijos) ir Gintaras Zolpis (iš Vokietijos). Spalio 11 d. premijuotieji buvo viešai paskelbti ir atžymėti aukso, sidabro ir vario medaliais, o po to išvyko į Amžinąjį Miestą, kur viešėjo tris dienas. Juos lydėjo pats įstaigos Direktorius, kuris, išbuvęs Vatikane 13 metų, puikiai pažįsta Romą ir ten turi daug bičiulių. Laimingi keliauninkai daug ką aplankė ir daug ką pamatė. Net turėjo progos pamatyti popiežių pusiau privačioji audiencijoje ir iš jo rankų gauti medalių prisiminimui.

Panašią premiją įstaigos direktorius ir šiemet pažadėjo, kad ir visiems auklėtiniams, jei tik išpildys nustatytas sąlygas — geras elgesys ir stropumas.

Julija Šimonytė ir Audra Antainytė iš Sao Paulo, Brazilijos, išvyko studijuoti į JAV. Abidvi veiklios ateitininkės, dalyvavusios vaidinimuose, taut. šokių grupėse, parengimuose.

Arch. Algirdas Šalkauskas pakviestas šv. Jono Kr. parapijos Toronte patarėju architektūriniais klausimais, kartu jeinant ir į parapijos komiteto sąstatą. Architektas neprik. Lietuvoje reiškėsi kaip modernių pastatų planuotojas.

Aušros Vartų Marijos paveikslą įsidėjo Kolumbijos žurnalas Boletín Cultural, paskirdamas tam visą puslapį.

MOVING A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų. Tel. Bishop 7-7075

Lietuviai muzikai Argentinoje. Buenos Aires ir apylinkėse gyvenančių lietuvių tarpe, be dažniau spaudoje minimų muzikų: Vacl. Rymavičiaus, Vyt. Balčiūno, Ed. Radionovo, Alf. Petraičio, Vyt. Cibavičiaus, R. Runimo bei Liet. Centro jaunųjų muzikantų, turi sudarę savo orkestrą: J. Jaraminas, kuris groja įvairių parengimų proga, V. Simniškis su orkestru grojas daugiausia Lanus rajone, L. Jankavičius, buvęs Lietuvos valstybinio teatro orkestro muzikantas, groja įvairiuose klubuose ir per Belgrano radiją. Pijus Gudelevičius groja ir gieda Aušros Vartų bažnyčioje įvairių pamaldų metu. J. Mančiūnas groja Argentinos kariuomenės orkestre.

Poetas Leonas Svedas, prieš keletą mėnesių atvykęs iš Lenkijos, kur jo apsakymai buvo skelbiami literatūros žurnalo "Se", jau atidavė vaikams iliustruotą rinkinį "Per penkis žemynus ir du vandenynus" LB Kultūros Fondui leisti. Be to, L. Svedas jau paruošė spaudai ir tariasi su leidėjais dėl poezijos rinkinio "Grįžimas į Sodomą ir Gomorą". Tikimasi, kad šis rinkinys pasirodys jau šiais metais.

J. Augustaitytės - Vaičiūnienės poezijos rinkinys "Ant aukuro laiptų" jau baigiamas spausdinti ir pasirodys dar prie Kalėdas. Leidžia Terra.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO (Incorporated) EDVARDAS ULIS, Mgr. 4068 ARCHER AVENUE Tel. Virginia 7-2481

TELEVIZIJOS IR RADIO APARATUS IR AIR CONDITIONERS UZ patarnavimą vietoje \$3.00; uz įdirbimo darbus — \$10.00 ir dalyje. Pigios pavykstinė lempos J. M. GLIENAS 2540 W. 69 St. II A. PR 6-1068

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store 5515 SOUTH DAMEN AVENUE ALL PHONES WALBROOK 5-8202 NOVEMBER — LAPKR. 19, 20, 21 D. D. NAPOLEON BRAND OF FRENCH BRANDY Fifth \$3.09 METAXA FIVE STAR GREEK BRANDY Fifth \$5.85 ASBACH URALT 8 Yr. Old GERMAN BRANDY Fifth \$4.93 GRAIN ALCOHOL 190 Proof V.S.P. Fifth \$4.89 IMPORTED GERMAN WINES Maywine, N. ersteiner, Rodesheimer, Liebfraumilch Fifth 98c VALLOE IMPORTED CHERRY, STRAWBERRY, BLACKBERRY WINES Fifth \$1.69 KRUPNIK (HONEY PUNCH) Fifth \$3.39 JEAN LA SALLE FRENCH CHAMPAGNE or TOSTI ASTI SPUMANTE Fifth \$2.96 IMPORTED SHEFFIELD SCOTCH WHISKEY Fifth \$3.44 POPULAR BRAND OF IMPORTED 90.4 Proof CANADIAN WHISKEY Fifth \$4.19

Dail. Telesforas Valius nupešė vėliavą Kūrėjų savanorių Toronto skyriui Kanadoje. Skyriui vadovauja savanoris prof. A. Zubrys.

ADOMAS VAITKEVIČIUS Anglių ir Alyvos Patarnavimas Telef. RRepublic 7-5803 Visų rūšių apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO. ATSTOVAS 4919 So. Paulina Street Tel. PProspect 6-7960

SOPHIE BARCUS RADIJO VALANDA Visos programos iš WOPR AM 1490 Kilocycles FM 102.7 MC Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte. Vakarus kas pirmadienį 7 val. vak. kasdien 7:59 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2418

FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N. MUTUAL FEDERAL maloniai praneša visiems taupytojams, kad dabar mokame 4% METINIŲ DIVIDENDŲ. Dividendai išmokami Birželio mėn. 30 dieną, ir Gruodžio mėn. 31 dieną. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę. 2202 W. CERMAK ROAD, CHICAGO 8, ILL. Tel. Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VLADO KLASH, Town of LAKE Utilities. FURNITURE — CARPETING TELEVISION — APPLIANCES 1800 West 47th Street (kampas Wood Street) Jums parduos už žemų žemiausią kainą apšildymo krosnį — SIEGLER, Moore, Warm Morning ar iš daugelio kitų firmų.

1909 1959 STANDARD FEDERAL Chicago stipriausioji įstaiga. Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl Jos. Jau virš 50 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams. Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite? 4% DABAR MOKAME VISIEMS TAUPYTOJAMS JUSTIN MACKIEWICH, President JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager TURTAS \$70,000,000.00 ATSARGOS FONDAS \$6,000,000.00 STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO 4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32 PHONE: Virginia 7-1141 VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėšt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. p.p. Ketvirtsd. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatsidaroma.

DAINA CO. Sav. inž. A. Semėnas. Televizijos - radijai - fonografai - plokštelės - elektr. virtuvės prietaisai - laikrodžiai - ras. mašinėlės - radijų, TV ir elektr. lampos - tv. antenos - svarstyklės - baterijos - dalyai ir kit. PARDAVIMAS-TAISYMAS 3321 S. Halsted St.-CL4-5665 Atd. 9-6. pirm.-ketv. 9-9. Sekm. užd.

Chicagos Vienintelis Liet. Biuras Kelionėms "Draugo" kelionė į Meksiką — lapkričio 28 d. Asmenys susidomėję kelione į Lietuvą turi registruotis dabar WIDE WORLD TOURS 9688 S. Western Ave. GA 2-0640 Walter Rask (Rasčasukas) AR PASIUNTEI "DRAUGUF NAUJO SKAITYTOJO ADRESĄ!

Ant. Smetonos koncertas

Išpildys Mozarto ir Chopino sonatas

ANTANAS NAKAS, Chicago

Malonu, kad šiandieną lietuviškos muzikos padangėje pradeda reikštis jaunas, talentingas pianistas Antanas Smetona. Jis eina tik dvidešimtuosius metus. Gimė 1939 m. sausio 23 d. Paryžiuje. Fortepionu pradėjo skambinti penkerių metų amžiaus savo motinos Birutės Nasvytės - Smetonienės, gabios pianistės, priežiūroje. Iš sykiu parodė ypatingų gabumų ir atkreipė į save dėmesį viešais pasirodymais. 1950 m. įstojo į Clevelando Music Settlement mokyklą, kurią su pasižymėjimu baigė 1956 m. Baigimo programa jis paskambino su simfoniniu orkestru Beethoveno C-dur fortepiono koncertą ir susilaukė labai palankių atsiliepimų amerikiečių muzikos kritikų.

Būdamas Clevelando konservatorijoje, Antanas Smetona visą laiką gaudavo specialią Kiwanis klubo stipendiją, skiriamą tik gabiams muzikojams. Stipendija ji įgalino studijuoti fortepioną su žinomu pianistu Leonardu Shure. 1956 m. A. Smetona baigė Clevelando viduriniąją mokyklą ir tu pačių metų rudenį persikėlė į New Yorką bendrojo mokslo ir muzikos studijai tęsti. Dabartiniu metu fortepioną studijuoja žinomų profesorių priežiūroje ir kartu atsidėjęs ruošiasi pirmam dideliame fortepiono rečitaliui Chicagoje, kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 29 d. Jaunimo Centro salėje.

Koncerto rengėjai pasirinko gražaus tono ir pirmiaulės kūrybės fortepionu, kuriuo skambina didieji pianistai Chicagos koncertuose.

Pianistas savo koncertui pasirinko labai įdomią programą: Bacho, Mozarto, Beethoveno, Čiurlionio ir Chopino kūrinius.

Mozarto, Chopino ir kitų pamintų kompozitorių muzika iki šiam laikui dar gyva ir skaidri, kaip gyvas ir skaidrus šaltinio vanduo ištroškusiems ir pavargusiems.

Mozartas ir jo sonata A - moll

Ant seno romėnų miesto "Juvanum" griuvėsių, Alpių papėdėje, išdygo Zalzburgas, kuriame gimė ir augo Mozartas. Toje vietoje, kurioje šiandieną pastatytas Mozartui paminklas, romėnų miesto griuvėsiuose buvo rasta mozaikinė lenta su užrašu: "Hic habitat felicitas nihil intret mali" (Čia gyvena laimė, blogis negali įžengti). Ar tai neprašingas užrašas, bylojantis apie Mozarto gimimą šiame mieste? Mozartas — jdomi asmenybė Nors jo gyvenimas buvo sunkus, bet jis jautėsi laimingas. Visą savo trumpą gyvenimą kovojo su skurdu ir liga. Tik mirtis pertraukė šią kovą pačiame jo 35 metų kūrybiname žydėjime. Iš kur jis sėmė savo laimę? Pirmoje eilėje iš tikėjimo stipraus, kieto, laisvo nuo prietarų, iš tikėjimo, kurio nepalietė abejonės. Didžiausias jo džiaugsmas ir laimė — kūryba. Jo genijus ir buvo sutvertas tik kūrybai. Nereikia sutaptinti jo galingų kūrybinių polėkių su tingiu Rossini įkvėpimu. Bachas kūrė sunkiai ir atkakliai. Beethovenas kovojo su savo genijumi. Kūrybos įkarštyje draugai Beethoveno rasdavo sunkioje depresijoje: jo veidas būdavo pasikeitęs, prakaito lašai tekėdavo per kaklą. Galima buvo pagalvoti, kad ką tik jis kovojo su ištisa armija kontrpunktistų. Beethovenas kurdavo sunkiai. Kompozicijas braukydavo, taisydavo ir vėl pradėdavo iš naujo.

Mozartui šios kančios nežinomos. Viskas Mozartui sekavo labai lengvai. Be ypatingų pastangų jis sukūrė ir A - moll

sonatą, kurią girdėsime koncerte. Mozarto muzika tai aromatas jo gyvenime. Jo muzika kaip žavinga gėlė, kuri nieku kitu nesirūpina, kad tik gyventų. Jis kuria lakiai ir lengvai. Vieno savo koncerto išvakarėse, kai jis turėjo su smuiku paskambinti naujai projektuojama sonata, jis sonatą sukūrė tarp 11 ir 12 valandos nakties. Paskubomis sukompunuoja smuiko partiją, neturėdamas laiko parašyti fortepiono partijos, o kitą dieną laisvai ją skambina koncerte, taip, kaip mintyse ją buvo sukūręs.

Mozarto siela pilnai išsiliedavo muzikoje. A-moll sonata ypatingas kūrinys. Labai gerai, kad mūsų koncertantas ją pasirinko savo debiutu.

Klausant šios sonatos, jau iš pirmų taktų patiriamas protas ir Mozarto švelnumas. Viso Mozarto asmenybė tai vis atsinaujantis švelnumas, neperstojamais meilės prasiveržimas, trykštantis iš jo sielos.

Būdamas vaiku, jis iš kitų reiškė paklausę austrų princesės: "Panele, ar jūs mane mylite?" Norėdama vaiką paerzinti, ji atsakė: "Ne". Mozartas nuliūdęs ėmė verkti. Jo širdis iki mirties pasiliko vaikiška. Mozarto muzikoje nuolatos kartojasi prasmės: "Aš jus myliu, mylėkite mane".

Chopino B - moll sonata

Antras stambus kūrinys, kurį išgirsime koncerte, bus Chopino sonata B-moll su gedulingu mūšu. Iš viso Chopinas parašė tik tris sonatas. Iš jų B-moll ir H-moll vertingiausias ir abi prskaitomos prie stambių kurinių fortepiono literatūroje. Sonata B-moll muzikos kritikų tarpe buvo sukėlusį daug ginčų. Schumannas ir kiti priekaištavo, kad Chopinas šioje sonatoje nesilaikė nusėtatyty sonatini formų ir kad atskiros sonatos dalys neturi tarp savęs tampa ryšio. Tačiau daugumas muzikų randa, kad sonata yra vienalytis muzikos kūrinys ir kad visos sonatos dalys tarpriai surištos viena su kita ir turi vieną vedamą mintį. Ji dvelkia paslaptingumu ir traizizmu.

Jau sonatos pirmieji du akordai, lyg kerėjime, paima mus į savo gabą ir veda į vizijų pasaulį, pilną tragiškos išraiškos ir besikartojančių sonatos temose, pilną nerimo, kankinančio klausimo. Sonatos scherzo įvesta beviltiško liūdesio kantilena. Turi paruošia gedulingam maršui.

Gedulingą maršą Chopinas parašė 1839 metais, prieš sukurdamas kitas tris sonatas dalis.

Ši sonata nėra programinės muzikos kūrinys, kuriame kompozitorius norėtų klausytojų sukelti kokį nors vaizdą. Klausymas muzikos kiekvienas gali galvoti ką nori. Tačiau užvardinimas trečiosios dalies suopuoja laidotuves.

Gedulingo maršo pradžioje pasigirsta laidotuvų varpai. Eina ilga liūdesio procesija kaip Čiurlionio paveiksle. Dangus tamsiai apsiniaukęs. Sunkus laidotuvų varpų gaudesys artėja ir vis galingiau skamba. kol crescendo pavirsta į beviltišką desperaciją, iš kurios nėra išeities. Laidojame kažką begalinį: ir artimo, brangų, nesugražinamą.

Bet štai minutėlei juodi debesys prasiskleidžia ir saulės spindulys atsispindi ant karsto. Pasigirsta nežemiška, bet traizmo, pilna švelnumo liūdesio melodija, kaip paskutinis atsisveikinimas, bet su viltim pasimatyti. Tai minutė poilsio tolimesnėje sunkioje kelionėje.

H. Leslie Hoffman, prezidentas Hoffman Electronics bendrovės, laiko rankoje modelį satelito Vanguard I, kuris pirmasis panaudojo saulės energiją erdvėje. Toliau matyti didžiausias pasaulyje įtaisas, įrengtas Los Angeles mieste, panaudoti saulės energiją praktiškais tikslams — vadinas semiconductor center. kainuoja \$2,000,000; 8 pėdų ilgio ir 4 pėdų plokmelės automatiškai panaudoja saulės energiją elektros gamybai.

Tačiau juodi debesys vėl aptemdo dangų ir iš naujo pasigirsta laidotuvų eisenos varpų garsai ir lydi mūsų viltį į nesugražinamą kelionę.

Ir pagaliau ketvirtoji sonatos dalis — trumpas paslėptingas finalas. Ši dalis yra unikumas fortepiono literatūroje, neturintioje kito panašaus pavyzdžio. Trunka vos keletą minučių. Harmonija savotiška, sunkiai paaiškinama.

Melodija primena lyg vėjo šlamėniją medžių lapuose naktį kapinėse, prie mėnulio šviestos.

Antanas Smetona savo rečitalyje Chicagoje pasirodys pirmą kartą. Pianistas pasirinko įdomią programą. Reikia tikėtis, kad muzikos mylėtojai nepralcis progos pasiklausyti šio vertingo koncerto. Jau ne kartą atsitiko, kad mūsų naujus talentus pirmą įvertina kiti, o tik vėliau mes patys.

Mes turėtumėm saviesiems jauniems, kylantiems talentams parodyti daugiau šilumos ir kartu su jais dalyvauti jų garbiuose jaunatviškuose užsimojimuose.

Krautuvėje "MARGENIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausią laudies meno išdirbinius, knygas, žurnalus, taip pat galanteriją. Telefonas — Prospect 8-4585.

SVEIKATA.

o kartais ir gyvybę, priklauso nuo to, kaip tiksliai bus išpildytas receptas. Turėdami ilgametį patirtimą, mes išpildome receptus tiksliai, kaip jie yra daktaro nurodyti.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sekmingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prrašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos.

ISPILDOME IS LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS.

DARGIS VAISTINĖ
CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlack 4-6050

Dr. Tarulio knyga apie Pabaltijį

Pasikalbėjimas su autorium

Zemiau paduodame interviu su dr. Albertu Taruliu, Washington, D. C., autorium tik ką pasirodžiusios knygos "Soviet Policy Toward the Baltic States 1918—1940". (Knyga išleido University of Notre Dame Press, pp. 276, \$5.50)

Autorius yra buvęs Carnegie Technologijos Instituto Pittsburghe, Pa., profesorius. Dabar dirba Kongreso Bibliotekoje, Washington, D. C.

Daktare, kas paskatino imtis knygos rašymo tokia tema?

— Atvykęs į Ameriką ir apsilęs kojas, pamačiau, kiek mažai yra literatūros apie Lietuvą ir jos likimo drauges — Latviją bei Estiją. Parūpo kaip nors prisidėti prie tos spragos užpildymo. Pabandžiau vieną kitą temą ir rimtai ėmiausi prie to, kas dabar pasirodė knygos forma.

Kodėl rašėte apie visus tris Baltijos kraštus, o ne apie vien Lietuvą?

— Knyga taikoma pirmoje eilėje amerikiečiams skaitytojams. Jie įpratę galvoti didelėmis sąvokomis. Todėl jiems kur kas įdomiau skaityti apie 6 milijonų, negu 3 milijonų gyventojų problemas ir įsivaizduoti teritoriją Illinois ar Michigan, negu West Virginia didumo. Antra, visų trijų Baltijos kraštų politinė istorija per visą mano knygoje nagrinėjamą laikotarpį, taigi 1918—1940 metais, buvo tokia panaši, kad skaldyti ją į vienetus, maniau, būtų netikslinga. Pagaliau, Baltijos kraštų likimas veikiausiai bus sprendžiamas vienodai, kai sprendimas pribręs.

Ar knygoje taip jau ir išlaikyta lygybė tarp visų trijų kraštų?

— Ne visai. Mat, nemoku nei latviškai, nei estiskai. Todėl negalėjau naudoti tų kraštų originalios medžiagos, neišverstos į anglų, prancūzų, vokiečių ar rusų kalbas. Kitas reikalas su lietuviška medžiaga.

Ar naudojote ir neskelbtą lietuvišką medžiagą?

— Naudojau. Gavau susipažinti su kelių lietuvių politinių veikėjų, diplomatų ir karių atsiminimais rankraščiuje. Susirašinėjau ne su vienu iš jų. Turiau tačiau pridurti, kad susirašinėjau ir su latvių bei estų veikėjais.

Ar susilaukėte pritarimo savo darbui?

— Taip. Daug ir lietuvių, ir latvių, ir estų, padėjo savo patarimais, informacija, medžiaga. Kam galėdamas, padėkojau knygoje. Ką užmiršau ar nerašiau kaip įterpti į turinį, prašau atleisti ir priimti padėką per Draugą.

Mums žinoma, kad panašių knygų išleidimas vyksta labai sunkiai. Pasakykite, kaip

pvakvo sudominti tokią žinomą leidyklą kaip Notre Dame Universitetas — jeigu tai ne paslėptis?

— Jokios paslėpties nėra. Tai buvo laimingas sutapimas. Pasitaikė, kad gavau siūlymą dėstyti sovietinę ekonomiką Notre Dame Universitete. Kol vyko derybos, pasiteiravau, ar nesutiktų žvilgtretėti į mano knygos rankraštį. Pasiuntė įvertinti specialistams. Gavo atgal su palankiais atsiliepimais ir pasiūlė sutartį.

Bevartant knyga, kilo klausimas: Kas gi tas Oscar Halecki, parašęs įvadą?

— Oscar Halecki yra Fordham Universiteto New Yorko profesorius. Vienas didžiausių Rytų Europos istorijos žinovų.

Dr. A. Tarulis

Daugelio veikalų autorius. Jo parašytas įvadas sudaro garbę bet kuriam autoriui. Be to, jis yra ir Notre Dame Universiteto Spaudos konsultantas.

Kaip ilgai dirbote prie knygos?

— Apie dešimt metų. Pradėjau dar profesoriaudamas Carnegie Institute Pittsburghe. Perėjęs dirbti į Kongreso Biblioteką, radau tiek naujos medžiagos, kad turėjau viską persrašyti ir pertvarkyti. Vėliau daug laiko paėmė leidėjo suradimas. Beje, knygoje plačiai naudojausi vadinamoju Kersteno Komiteto medžiaga, kurią paskelbė Kongresas. Kiek žinau, tai pirmas tos medžiagos panaudojimas.

Ar tinka Tamstos knyga kaip vadovėlis?

— Ne. Mat, objektas persiauras. Tačiau ji turėtų rasti vietos visose universitetų ir kolegijų bibliotekose kaip pagalbini studijų literatūra. Būtų labai naudinga bendram reikalui, kad kolegijos lietuvių profesoriai ir lietuvių studentai darytų tuo reikalu spaudimą. Taip pat būtų gerai, jeigu mano knyga galėtų rasti vietos rekomenduojamos literatūros (required reading) sąrašuose. Ta pačia proga, norėčiau kreiptis ir į visus lietuvius su prašymu reikalauti, kad knyga įsigytų visos viešosios bibliotekos. Jeigu knyga susilauktų geros paklausos, tai labai palengvintų kelių

kitoms panašioms knygoms. Kas mano, kad aš tada uždirbau milijoną dolerių, tenepavydi — jokio honoraro už knygą negaunu.

Pabaigai — ar dirbate prie ko nors naujo, apie ką galėtumėme painformuoti Draugo skaitytojus?

— Dirbu, ir jau esu gerokai pasistūmėjęs pirmyn. Bet kalbėti apie tai, kol darbas nebaigtas, nėra ko. Kai darbas pasirodys, vėl susitiksime ir pasikalbėsime.

KRONIKA

Liet. Bibliogr. Tarnybos vedėjas A. Ružancovas rašo: "Meno skyriuje iš visų laikraščių ir žurnalų straipsnių š. m. V—VI mėn. 19% davė Draugas, o VII—VIII mėn. net 41%.

Taip pat ir literatūros mokslo (straipsniuose apie literatūrą) tų pačių laikotarpių duomenys dar daugiau stebina: 30% ir 70%. Tai jau kult. priedo redakcijos nuopelnas".

Tautos Praeitis istorinio žurnalo redakcija praėjusį antroadienį buvo susirinkusi posėdžio. Svarstyta antro žurnalo numerio turinys. Redakciją sudaro G. Grincevičius, M. Nauburas ir kun. V. Bagdanavičius.

Muz. Stasys Gailevičius, apart vadovavimo Toronto chorui Varpas, yra dar suorganizavęs vyrų kvartetą, kuris įgauna didelio populiarumo lietuvių tarpe.

Stanislovo Goštauto straipsnių apie Pasternaką išspausdino ispaniškas žurnalas Boletín Cultural, leidžiamas Medelline, Kolumbijoje.

"Negesinkime aukurų" — šitokiu pavadinimu vysk. V. Brizglio knyga šeimų klausimais išleido pranciškonai: platinas Ateities administracija.

Terėsė Ivaškaitė, baigusi Anhurst kolegiją Puthame, Conn., dirba bakterioliginį tyrimų srity East Orange, N. Y.

Pr. Dvilaitė, Paryžiuje pusę metų studijavusi litografiją, vėl sugrįžo į Kanadą ir dirba vienoj didelėj Toronto knygų leidykloj.

Eglė Žilionytė Sorbonos universitete, Paryžiuje, gilins prancūzų kalbos studijas; ten ją išsiuntė New Yorko universitetas.

"Drauge" jau galima gauti lietuviškų kalėdinių atvirukų

Rinkinys nr. 1
DRAUGO LIETUVIŠKI SVEIKINIMO ATVIRUKAI KALEDOMS

16 atvirukų rinkinys. Religiniai Kalėdų vaizdai ir lietuviški sveikinimo tekstai. Kaina \$1.00

Rinkinys nr. 2
ATVIRUKAI KALEDOMS SPECIALŪS SVEIKINIMŲ

10 atvirukų, specialiu šilko spausdinimo būdu su lietuviškais piešiniais ir sveikinimais, piešti V. Tubelienės. Kaina \$1.00

Rinkinys nr. 3
LIETUVIŲ DAILININKŲ KALEDINIŲ SVEIKINIMAI

16 atvirukų rinkinys. Dailininkų: P. Augiaus, V. K. Jonyno, P. Kiaulėno, J. Pautieniaus, J. Steponavičiaus ir T. Valiaus piešti kalėdinės nuotaikos vaizdai, 4 spalvų, gražiai atspausdinti ir tinka siusti į Lietuvą ir į kitus kraštus. Kaina \$1.00

Pinigus su užsakymais siusti:

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
CHICAGO 29, ILLINOIS

NAUJAI ATIDARYTA MODERNIŠKŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

MARQUETTE FURNITURE CO.

Antanas Peškys ir E. V. Zukauskas, savininkai
6222 South Western Ave. (prie 63-čios)
Chicago 36, Ill. Telef. PProspect 8-8526

Baldai: VALGOMIESIAMS: MIEGAMIESIEMS: SALONAMS. LEMPOS * MATRACAI * SOFOS * FOTELIAI * STALIUKAI * MIEGAMOS SOFOS * VESINTUVAI * VOKIŠKI RADIO APARATAI SU PATEFONU IR BE IR KT.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 6 v. vak. Firm. ir Ktv. nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. ir sekmd. nuo 2 val. p. iki 6 v. vak.

PAGELBĖKITE SAVIESIEMS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS!

Geriausiai tai atliksite, pasiūsdami jiems vilnonių medžiagų.

Specialus atpiginimas vilnonėms medžiagoms

VYRISKAM KOSTIUMUI vilnonės medž. 3 1/2 yrd. gabalas kainavęs \$19.50 dabar už gabalą tik **\$12.50**

VYRIŠKIEMS paltams vilnonė juodos, rudos ar navy spalvų medžiaga 3 yrd. gabalas, kainavęs \$19.50, dabar už 3 yrd. gabalą tik **\$12.50**

MOTERIMS vilnonė suknelėms medžiaga (Crepe ar flanelis) įvairių spalvų yardas kainavęs \$4.95 dabar už 3 yrd. gabalą tik **\$2.95**

SPAUSDINTO SILKO CREPE vertė \$2.50 už jardą ir augšė. specialiai už jardą tik **\$1.00**

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAUND'S TEXTILE COMPANY

1210 SOUTH UNION AVENUE MONroe 6-1210
Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šlapį ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė tiktai neturės jokių nemalonumų.

- GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:**
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
BOUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Prancūzas, pamilęs lietuvius

Prof. Schmittlein 55 m. sukakties proga

G. KRIVICKIENE, Washington, D. C.

Šiais metais sueina 55 metai žinomam Prancūzijos valstybės vyrui, ministeriui, generolui, Prancūzijos parlamento atstovui, kultūrininkui ir mokslininkui Raymond Schmittlein. Ta proga norėčiau iškelti keletą man žinomų jo gyvenimo epizodų, liečiančių jo susidomėjimą Lietuva ir lietuvių kultūra.

Pirmą kartą man teko susitikti p. Raymond Schmittlein dar laisvoje Lietuvoje, kai Vilkaškių buvo spausdinamas jo paruoštas prancūzų kalbos vadovėlis Vytauto Didžiojo Universiteto klausytojams, kur jis pats tuo laiku buvo prancūzų kalbos lektorius. Jo pastangomis buvo surinkta daug istorinės medžiagos ir suruošta paroda — Napoleonas Lietuvoje.

Praūžė karo audros per Lietuvą, viena po kitos sekė svetimųjų okupacijos. Atsidūrėme pagaliau Vokietijoje. Karui artėjus, prancūzų okupuotos zonos Vokietijoje vyriausiu švietimo viršininku buvo paskirtas mums pažįstamas, Raymond Schmittlein.

Tuo laiku pradėjau užrašinėti atsimitinas, seniau mano motinos dainuotas dainas. Susidarė jų per 300. Prietelių paraginta, pasiryžau bent dalį jų išleisti atskiru leidiniu. Nuvažiavau į Baden-Badeną pas Raymond Schmittlein prašyti leidimo. Pavartęs, peržiūrėjęs tas mano dainas, jis sakė: "Gerai, duosiu leidimą su viena sąlyga, būtent, kad surinkčiau mitologinių ir istorinių dainų dar vienam rinkiniui ir kad išversčiau jas į prancūzų kalbą. Per gražios tos jūsų dainos, kad laikyti jas tik jums vieniems, lietuviams, prienamomis. Tuos brangius jūsų liaudies perlus reikia duoti pažinti pasauliui ir jį privalote tai padaryti. Buvau maloniai nustebinta tokiu jo mūsų liaudies dainų įvertinimu, o taip pat ir man rodomu pasitikėjimu ir uždedama pareiga. Bijojau susitikti imtis tokio didelio ir atsakingo darbo. Jis pažadėjo man savo pagalbą ir ištesėjo.

Emiausi darbo. Daugiau reikalingu man dainų radau Volksliedarchive Freiburge. Buvau nuvykusi į Goettingeną; ten turėjau progos pasinaudoti turtinga lituanistine prof. Hermano (prieš kelerius metus mirusio) biblioteka. Prisiminė jis savo praleistas dienas Lietuvoje, jaudino jį lietuvių vaishingumas (ypač pas Čėsnus prie Keturvalakių). Vadino jis mus, lietuvius, Kultūrtraegeriais, kad kad mes esame Dievo apdovanoję, nes kalbame ta sena, graži, kalbos tyrinėtojams reikalinga, kalba. Naudojau (dabar jau mirusio) prof. Fraenklio biblioteką Hamburge. Prof. Balys pagelbėjo man atrinkdamas ir suskirstydamas skyriais surinktas dainas. Ir taip susidarė 150 mitologinių ir istorinių dainų rinkinys, dabar jau paruoštas spaudai dviem kalbom (prancūzų ir lietuvių). Tiek apie dainas.

Vytautui K. Jonynui, didelės energijos ir iniciatyvos vyrui, pavyko įkurti Freiburge Meno Mokyklą. Sukviesti geriausias meno jėgas mokyklos mokytojais, gauti jiems atlyginimus ir mokyklai reikalingas medžiagas, buvo įnamoma tik sutinkant ir remiant švietimo vyriausiam viršininkui Raymond Schmittlein. Taip pat dėka R. Schmittlein buvo sudarytos galimybės ir gautos stipendijos gabiausiems to mokyklos mokiniams išvažiuoti į Paryžių pagilinti meno dalyką. Jie dabar jau žinomi dailininkai, kaip pvz.

R. Viesulas, A. Kurauskas, A. Monėys ir eilė kitų. Tuo būdu Freiburge Meno Mokykla išliko į tikrą lietuvių meno-kultūros centrą.

Raymond Schmittlein taria atidarymo žodį Vytauto Kasilio suruoštoje parodoje Freiburge 1948 m. Surošius Baden-Badene Adomo Galdiko, Vytauto K. Jonyno ir Bakio meno kūrinių parodą, jos globėju sutiko būti ir atidarymo žodį tarti Raymond Schmittlein. Į parodos atidarymą susirinko nemažas būrys prancūzų okupacinės valdžios aukštų pareigūnų, vokiečių dailininkų ir meno kritikų, žurnalistų, taip pat lietuvių ir kitataučių. Visų dideliu numstebimui, Raymond Schmittlein kalbą pradėjo lietuviškai šiais žodžiais: "Lietuva, tėvyne mūsų, tu didvyrių žemė"...Toliau kalbėjo prancūziškai, išversdamas šios himno žodžius ir pastebėdamas, kad mažoji, dabar komunistų okupuota Lietuva, per eilę šimtmečių spinduliuavo pasauliui, duodama daugeliui dešyčių tautų savo genialius žmones — didvyrius, pvz. Prancūzijai Milašų, Lenkijai Jogailą ir t. t. Šioje parodoje išstatyti darbai byloja tą patį apie lietuvių dvasinį pajėgumą.

Jis pažinęs ir pamilęs lietuvių kultūrą ir žmones, tapo jos globėju ir rėmėju, ypač tada, kai lietuvių buvo to labiausiai reikalingi.

Raymond Schmittlein yra žinomas aukšties Prancūzijos mokslininkų sluogsniais, kaip asmuo gyvai besidomįs lietuvių kultūra. Įteikiant jam gėrbės ordeną — Legion d'honneur 1946 m. Baden-Badene, pulkininkas Hepp paminėjo nemažą skaičių jo veikalų, kur vienaip ar kitaip buvo paminėta Lietuva; pvz. Typonimie Baltique. La langue lithuanienne, Les emprunts germaniques dans la langue Lithuanienne du temp caise, Essai sur la nationalite des Aesti, ir t. t. Ir be to, daugeliui žinomas Raymond Schmittlein išleistas liuksusinis Meimee "Lokys", V. K. Jonyno iliustruotas, su gausiais paaiškinimais ir komentarais (Merimee yra laikomas prancūzų klasikų).

Mes, lietuviai, galime džiaugtis, turėdami Raymond Schmittlein asmenyje mūsų kultūros rėmėją ir šios sukakties proga palinkėti jam dar daug darbingų metų ir toliau garsinti lietuvių vardą kultūringų tautų tarpe.

Tomas G. Masarykas; minint jo 110-tą gimtadienio sukaktį JAV-se bus išleistas toksai pašto ženklas.

LIETUVIŠKO TEATRO TEMOMIS

(Atkelta iš 3 psl.)

abejoja, jog tai buvęs klaidingas požiūris. O betgi iki 1952 metų lemtingojo "sutriuškimo" buvo tąsomas šios genialios teorijos labirintuose. Šiandien visi dramaturgai, rašę "be-konfliktiškumo teorijos" laikotarpyje, išpažino savo klaidą, ją apgailėjo ir uoliai griebsė plunksnos, norėdami atsieti "konfliktiškumo" laukų laisvę. Taigi, po aštuonerių metų suteiktas leidimas konfliktui įžengti dramon! Dramatinis konfliktas tapo įpilletintas žanre, kurį jis pats gimdo ir kurio visas ašis ir laimėta!

Pigiausia pirksite pas BUDRIKĄ!

Atdara kasdien iki 6 val. vakaro, pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vak.

Kas sekmdienį lietuviška programa iš WHFC stoties, 1450 kil. nuo 2:15 iki 3 val. po pietų.

BUDRIK FURNITURE

3241 S. Halsted St.

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite

CAlumet 5-7237

GRANT WORKS
ALYVA ANGLYS
Sąžiningas patarnavimas.
Geriausios rūšies anglys ir alyva.
1546 So. 49 Ct., Cicero 50, Ill.
OLympic 2-9311
Adam Bernardisus

IR BŪTINAS IŠLAIDAS DARYDAMAS GALI DAR SUTAUPYTI!
D. JURJONO BENDROVĖ VIENTELĖ CHICAGOJE, kuri tokį aukštą (10%) pelno dalį grąžina prekėmis savo nuolatiniams klientams: ir 5 centų pirkinyje yra registruojamas specialiose kortelėse ir tas jau dalyvauja pelno paskirstyme. Tūkstančiai žmonių jau tuo yra pasinaudę. Kodėl ir Tarnai nepasinaudoję tomis santuokomis?
Ka žaltė toje Bendrovėje pirkti? O gi daug ko! Štai:
Namų ruošai: stikly — stiklėlių, virinimų ir keptinai indų, peilių, šakutių, šaukštų, šaukštelių, įvairiems kepsniams formų, mėsal mašini bei bulvėms tarkuoti ir duonai suplauti mašinėlių. Valymui įvairiausių priemonių pradedant šluotomis ir baigiant chemikalais indams ir metalui bei kilimams valyti.
Dovanoje: Importuoto kristalo ir porcelano, sidabrinų indų, kurie nepažeista — visada žiba, gėlims įmerkti vazeli, įvairių figūrėlių. Namų remontams: dažų, sienoms klijuoti popieri, luboms, sienoms ir grindims išdėti plokštelių (tiks), glaistymo priemonių ir įrankių, vonių, toli-tų, sinkų, prausyklų ir valstams bei kosmetikai ir kitoms smulkmenoms susidėti spintelių su veidrodžiais ir elektr. apvietimui.
Krautuvė atidaryta kiekvieną darbo dieną įprastomis valandomis ir šventadieniais nuo 11 iki 2 valandos po pietų.
Adresas, 3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. CA 5-1064.
Pirkite tenai, kur vartotojas dalyvauja bendrovės pelne!

Lietuvio teatrologo padėtis

Lietuvio teatrologo padėtis yra nemažiau vergiška.

Pagal partijos direktyvas iki šiol buvo neminimi spektakliai, vaidinti 1917—1940 metų laikotarpyje. Uoliai prisilaikant šių nurodymų, taro sudarytos teatro istorijos programos teatro fakulteto studentams.

Ir štai, 1958 metais balandžio 21—26 dienomis, TSRS Mokslų akademijos meno institutas sukvietė visasąjunginę teatrologijos sesiją Minske, kurios metu, kaip rašoma leidinyje "Lietuvos teatras" (1958 m., Nr. 2), buvo pasakyta daug karčių žodžių Lietuvos adresu už atsilikimą teatro moksle ir už nesirūpinimą savo teatro istorija. Kur dingęs, esą, lietuvių teatro istorijoje buržuazinis periodas?

Tuoiau pat žurnalo "Teatr" Nr. 10 pasirodė prof. G. Gojanos straipsnis "Istorizmo principas". Jame, priekaištaudamas lietuviui teatrologui už buržuazinio laikmečio saivališką "iškirpimą", prof. Gojanas šitaip prabyla: "Tarvum teatrinis menas būtų nuskenes Baltijos jūros duonan ir nejudėdamas novandeninėje karalystėje praktiškai nuo dešimtmečių, kol Baltijos krantuose valdė buržuazija".

Išbartas lietuvių teatrologas, išpažino ansileidimo nuodėmę (beje, keistu supuolimu lvčiai taip pat nusidėjo ir latvis teatrologas) ir nuolė pie buržuazinio teatro archyvui. Nes Kremliu botaržas užgaidingas.

Šie žodžiai nėra nei nuostaba, nei patyčia. Greičiau — gili užuojauta. Tebetikime į lietuvių menininko kūrybines galias, tebetikime, kad nesužlugdyta išliko jo asmenybė ir kad jis pajėgs įunga išverti. Tenorime pažymėti, kad geriau pilniau, prastmingiau — jam šiandien kurti neimanoma, nes ši paskutinioji Lietuvos okupacija yra priespauda pačia tikriausia šio žodžio prasme.

"Tautinė forma"

Kalbant apie sovietinį teatrą, dar tekty paliesti vieną populiarų komunistų užuogą, pro-

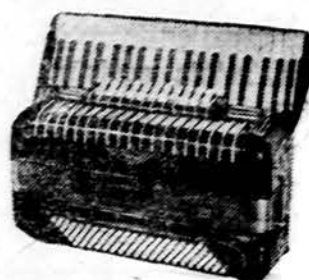
paguojantį meną "socialistini turtiniu ir tautini forma". Tai tarsi maža vilties kibirkštis ne-gausiai etinei grupei slaviškos ekspansijos jūroje. Kokios gali-mybės praktiškai teikiams šiai teoretiskai pažadėtai "tautinei formai"?

Neseniai Vilniuje gastroliavo Klaipėdos dramos teatras. Skelbiama, jog buvo suvaidinta penki veikalai. Taigi, pažvelkime į tų išvykų afišą. Štai, dramaturgų pavardės: Chlivickis, Uspenskaja, Ošaninas, Voinovičius ir Maliarevskis. Drauge pranešama, jog šiuo metu ruošiamos trys naujos premjeros: Gorbatovo, Arbuzevo ir Loginovo pjesės (dvi pastarosios rusų kalba).

Tesprendžia malonus skaitytojas, kokių procentu šiame repertuare atstovaujama tautinė forma. Tautų lygybės bei brolybės pirštine pridengta mums gerai pažįstama rusiškojo imperializmo letena, nepakitusi per šimtmečius.

AKORDEONO PAMOKOS

AKORDEONAI-KONCERTINOS IR PIJANINAI Derinami ir taisyomi

SPECIALIAI PRADEDANTIEMS
6 Pamokos \$12.00
Su nemokamu pasinaudojimu akordeonu
Tiktai susitarus
JOHN BLUMBERG
(Lietuvis)
4107 Archer Avenue, Chicago, Ill.
Tel. AR 1-3453 arba VI 7-0350

GUZASKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausias gėles dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošinų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

\$500 IKI \$1500 NUOLAIDOS ANT NAUJO 1959

Chrysler — Plymouth — Imperial

Daugybė gerų visų išdirbsių vartotų automobilių
Galima nupirkti be pinigų — išsimokėjimais

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER—PLYMOUTH—IMPERIAL—TRIUMPH

SALES — SERVICE

4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois

Didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių įstaiga

LIETUVIŲ BENDROVĖ
GAPS FUEL COMPANY
2735 W. 63rd Street Chicago, Illinois
Tel. — PRospect 6-6677
Irengs NAUJA APSILDYMO SISTEMA Jūsų namams
Pristatys ALYVA ir ANGLIS
Kreipkitės į VINCENT DOBA
Giving Always Perfect Service!

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON.
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.

— Trumpumas yra pagirtina iškalbingumo žymė. — Cicero būdus: tą kurį jis parodo, — — Velnius nebando gundyti tą, kokiai jis iš tikrųjų yra ir tą, kurie yra tinkamai užimti. — J. Taylor — A. Karr

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS
Paruošia gėles iš savo šildadaržių vertuvėms, krikštynomis ir kitoms iškilimėms. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapą jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Petkus
TEVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 S. WESTERN AVE., Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
KOPLYCIOS VISOSE MIESTO DALYSE

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Didžiausia ir moderniausia paminklų dirbtuvė Chicagoje
Pirkite tiesiog iš gamintojo, sutaupsite
BEVEL GRANITE COMPANY
119th St. & Kedzie Av.
Chicago 43, Ill., CE 3-4718
JONAS SAVICKAS, BE 8-3632
dienomis ir vakarais
JOSŲ PASIRINKIMUI, DIDŽIAUSIAS RINKINYS GATAVŲ PAVYZDŽIŲ

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį.
Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnausime.
SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S 50th AVE. OLympic 2-5245 ir TOWNhall 3-9687

Akademinės Prošvaisės

Redaguoja, JČRA GAILIUSYTE, SKIRMUNTAS RADVILA ir SĄRČNAS UZGIRIS

Redakcijos adresas: S, RADVILA, 518 E. Green St., Champaign, Ill.

Lietuvių Studentų S-gos visuotinio suvažiavimo PROGRAMA

- Ketvirtadienis, lapkričio 26 d.** (Jaunimo namuose)
- 4:00 val. CV ir skyrių valdybų ar atstovų bendras posėdis
- Pentadienis, lapkričio 27 d.** (Conrad Hilton viešbutyje)
- 9:00 val. Registracija (Bel Air assembly)
- 10:00 val. Suvažiavimo atidarymas — CV pirm. R. Vėžio žodis
- Rinkimai:
- Prezidiumo
 - Mandatų k-jos
- 10:00 val. Organizacinė dalis
- Rezoliucijų k-jos sudarymas
- Pranešimai:
- CV narių (žodžiu arba raštu)
 - Skyrių veiklos apžvalga
 - LITUANUS redakcijos, administracijos, remti k-to
 - "Studentų Gairių" redaktoriaus
 - Šalpos Fondo
 - Kontrolės k-jos bei Rinkimų k-jos protokolai LSS-gos statuto keitimas
- 12:30 val. Pietų pertrauka
- 2:00 val. "Santykiai tarp jaunimo o-jų: kova ar bendradarbiavimas"
- V. Kavolis ir V. Vardys; mod. A. Mickevičius
- 3:30—6:00 val. Tėsinys Organizacinės dalies
- 8:00—1:00 val. Susipažinimo vakaras
- Šeštadienis, lapkričio 28 d.** (Upper Tower)
- 10:00 val. "Zvilgsnis ateitin" (Upper Tower)
- A. Skirmantaitė, E. Kaminskas, L. Mockūnas; mod. R. Mickevičius
- 11:00 val. "Lietuviai išveičia ir politika šiandien". M. Mackevičius, J. Paplėnas, K. Sidlauskas; mod. J. Šmulskytis
- 1:00—3:00 val. Spaudos stalas
- 1:00 val. Pietų pertrauka
- 2:00 val. "Išveičia lietuvis — studentas"
- I. Užgiriene, K. Skrupskelis, S. Simoliūnas; mod. A. Iljasevičius
- 4:00 val. "Aš, Amerika ir Lietuva XX amžiaus antroje pusėje. Pervertinimas ir išpažintis"
- Jonas Mekas
- 9:00—1:00 v. v. Vieši šokiai (Williford room)
- 9:30 val. Meninė programa
- Sekmdadienis, lapkričio 29 d.**
- 11:00 val. Pamaldos
- 12:15 val. Rezoliucijų priėmimas
- Iškilmingas uždarymas — CV vicepirm. A. Gečiausko žodis.

PASTABOS — PASTABĖLĖS

Organizacinės drausmės mums visgi trūksta; nekalbama čia apie boso įsakymus pavaldinui, bet minty yra vidinio susiklausymo reikalas. Jo stoka ryškiai parodė Korp. Neo Lithuania, Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimo metu rengdama savo organizacijos suvažiavimą priešingoje Amerikos dalyje. Neaiškia, kodėl tautininkams rūpi skaldyti šiaip jau vieningą akademinį jaunimą. Iš kitos pusės: vis ryškiau pasirodo, kad tai nebūtina studentiškoji organizacija, nes jos vadovybėje vyrauja tie, kurie Lietuvoje studijavo ar studento. Ir gaila, kai jie savo jaunų pasekėjų tarpe siekia išskirti pasirinkimo konfliktą tarp 2 susibūrimų, kai tuo tarpu tikriausiai abiem būtų užtektę vietos. Gal ateityje pasi-mokys, nes studentų veikla eis kaip eįsi; ne Korp. Neo Lithuania sustabdyti vieningo studentiško jaunimo veiklą.

Liūdna, kai kažkokių motyvų verčiami patys studentai pradedą nereikalingas varžybas. Akademinis Skautų Sąjūdis praėitį savaitgalį New York'e suruošė studijų dienas visiems studentams. Jos pavyko, tačiau jos nėra pateisinamos. Dvi savaites prieš visuotiną studentų suvažiavimą toks plataus masto parengimas (dalyvių tikėtasi net iš tolimo Toronto), be abejonės, yra labai stiprus dėmesio nukreipimas nuo suvažiavimo, kurį visi turėtų vykdyti. Dabar,

ne vienam tas noras bus praėjęs, ką tik prieš tai studijų dienose dalyvavus. Nuostabu ir tai, kad Akademinis Skautų Sąjūdis pirmą kartą sumanė visiems akademikams susibūrimą praveisti. Žinoma, geriau žinantiesiems aišku, kad tai vieno energingo, tačiau ne visuomet teisingais sprendimais pasižymincio asmens norai ir sumanymai. Ir keista kad pirmą kartą bendrosios sąjungos istorijoje akademikams skautams perėmus vadovavimą, tos pačios organizacijos nariai konkuruoja su savo kolegomis, kurie neša sunkią bendrosios sąjungos vadovavimo našta. Pikti liežuviai bando teigti, kad visa tai kilo, kai šio asmens bandymai praveisti tam tikrus asmenis New York'o studentų skyriaus valdybon nepavyko. Nesinori tuo tikėti, tik gaila, kad nesugebama arba nenorima išsiaiškinti problemų platinėje perspektyvoje. Nenusitebtume, jei spaudoje pasipildys aiškinimai ir t. t. (jų tarpe ir labai pagrįstas kaltinimas Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdybai, kad 2 savaites prieš suvažiavimą dar iokiu žiniu apie suvažiavimą nėra paskelbta), tačiau jie nepakeis fakto, kad tokiais veiksmais rodome kaip tik to minėto vidinio susiklausymo stoka. Jos ir norėtysi daugiau matyti.

Jen minėjome, kad bendrosios sąjungos valdybė varta narių, mo. ir iš tikro, beliko 2 savai-

studentų skaičių į kursus vykdyti, gi kreipimasis į JAV Lietuvių Bendruomenę dėl paramos irgi turėtų susilaukti teigiamų veislių. Žinoma, rankas sudėjus ir taip išdangaus gatavų davy-nių laukiant, nieko nepadarysime, tačiau rimtos pastangos be abejonės įveiktų ir šį sunkumą. Jei iš tikro jis egzistuoja. Gi be Fordhamo kursų organizuotas lituanistinis studentų švietimas būtų nežymus.

Australijos lietuvių spaudoje neseniai tilpo pranešimas apie Sydnėjaus šviesos skyriaus rengiamą diskusinį vakarą. Nagrinėjimui numatyta tema: Ar Australijai subrendęs jaunimas yra tremtiniai? Nors mus skiria tūkstančiai mylių ir pats didžiausias šios planetos vandenynų, tačiau iš temos galima spręsti, jog nuotaikos panašios, jei ne visiškai tos pačios. Juk paskutinių metų bėgyje ne vienu atžvilgiu akademinis jaunimas šiame krašte svarstė mūsų visuomenėje vis ryškiau pajuntama tremtinio rolės pakeitimą į emigranto vaidmenį. Gaila, kad ryšys su Australijos žemyno lietuvių studentais toks ribotas: ir nebūtinai tai Amerikoje gyvenančių kolegų kaltė. Ne vienu atveju pastangos ryšius užmegzti nerado platesnio atgarsio tolimuose pietvakariuose. Ar nevertėtų kam vėl pabandyti plačiau kontaktą išvystyti? Pasidalinimas patirtimi daug kam būtų vertingas.

Saulius Rimkaitis

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerbiamasis Pone Redaktoriaus,

Jūsų redaguojamo dienraščio 1959. X. 17 kultūrinėje priede, "Akademinis Prošvaisis" skyriuje, to skyriaus redakcijos vardu buvo patalpintas užsipulimas ant Korp. Neo-Lithuania. Operuodama iš pirmo lauztais teigiamais, kad "neo-lithuanai yra daugiausia iš visų organizacijų patirtinėje įtakoje", "A. P." redakcija bando įrodinti, jog šiais metais atsitiktinai laiko požūriui sutampantieji Lietuvių Studentų S-gos ir Korp. Neo-Lithuania suvažiavimai reikią "senųjų neo-lithuanų racionalią bandymą izoliuoti jaunimo dalį nuo bendrų užmojų". Pasiptikinę tokiais nepagrįstais priekaištais, prašome dėznelme-niškumo vardan paskelbti artimiausiu metu Jūsų redaguojamame dienraštyje šiuos mūsų pareiškimus:

1. "Akademinis Prošvaisis" redakcija, prieš redaguodama savo priekaištus, nepasiteiravo pas Korp. Neo-Lithuania valdybą, ar ji tikrai ir būtinai norėjo Korp. Neo-Lithuania suvažiavimą praveisti New York'e tuo metu, kai Chicagoje bus renkamas Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimui. Nderėjo "A. P." redakcijai dar ir šį kartą užmerkti akių prieš mums visiems žinoma faktą, kad kurio nors stambesnio suvažiavimo rengėjai dažnai jo datą priversti nustatyti ne visiškai laisva valia, bet taikydami prie reikiamų patalpų susiradimą galimybių bei kitų techniskam parengimui pravedimui neišvengiamų sąlygų. Šios aplinkybės padiktavo datą ir mūsų Korporacijos suvažiavimui, nepalikant galimybių šį kartą jį pakeisti ar atidėti.

2. Tenka stebėtis, kad "A. P." redakcija, labai užtikrintai kalbėdama apie tariamą neo-lithuanų nenorą dalyvauti Lietuvių Studentų S-gos suvažiavime, bando sudaryti įspūdį, kad esą kiti visi studentai tame suvažiavime dalyvavo ir ankstyvesniuose visi yra dalyvavę. Tai yra aiški netiesa. Visuose Lietuvių Studentų S-gos suvažiavimuose yra dalyvavusi tik dalis lietuvių studentų, tegu ir iš visų paskirų studentiško organizacijų po daugiau ar mažiau. Ir tai reikė ar reikią ne kokį nors nenorą ar "kurią nors neigiamą vyresniųjų įtaką", bet tik paprastą faktą, kad dėl lėšų stokos ar atstumų kiekviename kad ir visuotiniškiausiame suvažiavime gali dalyvauti tik dalis jį kviečiamųjų.

Tuo būdu "A. P." redakcija nekorektiškai bandė savo užsipulimu sudaryti įspūdį, kad neo-lithuanai iš viso bendriniam suvažiavime nedalyvavo, o tuo tarpu kiti lyg dalyvavusią "in corpore".

3. Jei "A. P." redakcija būtų norėjusi likti korektiška, ji privalejo iš anksto pasiteirauti, kokio požūrio ir apimties bus Korp. Neo-Lithuania suvažiavimas New York'e. Tuo atveju būtų buvę patirta, kad dėl lėšų stokos ar kitų kliūčių iš tolimesnių nuo New York'o vietovių suvažiavime galės dalyvauti tik maža dalis. Taigi, tiek Chicagoje, tiek jai artimesnėse vietovėse rasis dar pakankamai neo-lithuanų, kurie dalyvavo

Ernest Hemingway, Nobelio premijos laureatas, turi vargo su išgavimu jam priklausancio honoraro už jo knygų vertimus, išleistus Rusijoje.

ir Lietuvių Studentų S-gos suvažiavime. Mes abejojame, ar pagal esamą faktiškai studijuojančių studentų skaičių šiame suvažiavime neo-lithuanų nuosimtis skirsis nuo kitų akademinų organizacijų atitinkamos proporcijos. Spėjame, kad pvz. ateitininkai, santariečiai bei studentai skautai nėra davę "A. P." redakcijai užtikrinimo, kad jų nariai dalyvavo bendriniam studentų suvažiavime?

4. Mums labai nuostabu, kad "A. P." redakcija leidosi į tokį slidžią temą, kaip "partinė įtaka studentų organizacijose". Sakome tai ne todėl, kad tos temos reikty vengti. Dėl mūsų, ji gali būti diskutuojama. Vienok, jei jau "Akademinis Prošvaisis" redakcija pretenduoja tarti akademinio lygio žodį, tai neišvengiamai būtų reikėję visi pateikti "partinės įtakos" sąvoka, jos įvairius aspektus ir, svarbiausia, objektyvią analizę, kiek tos "partinės įtakos" reikiąs kitur, pvz. ateitininkuose. Rankos mostelėjimu dalinti jį "partinės įtakos" diplomus yra, gal būt, partiškai politine prasme labai sąmoninga, tačiau tikrai jau ne akademiška.

Dar nuostabiau, kad "A. P." redakcija stengiasi glaudų bendradarbiavimą tarp įvairių kartų statyti diskriminuojančiom šviesom. Mes, priešingai, artimais santykiais tarp filiterių ir studijuojančio jaunimo labai didžiuojamės ir manome tai dar daugiau puoselėti. Jei mes, jaunesji, šiandien esame lietuviai, ištikimi kenčiančiai tėvynei ir žmogui lietuviui, pasiryžę jį labai siekti galimai didesnio asmeniško išsilavinimo bei profesinio mokslo, tai einame šiuo keliu dar ir mūsų tėvų, vyresniųjų kolegų bei bičiulių paskatinti. Mes neiegame dažnai iracionalaus trymisio tarp kartų buvimo fakto, tačiau siekiame tai sąmoningai pergalėti. Tik žmoniškasis ir vistumoniškasis nesubrendimas tokioje laikysenoje galėtų įžiūrėti "ghetto". Jaunuoliškoji arogancija neprivalėtų būti sutapdinama su "sąmoningumu jaunimo politiniame gyvenime". Su tikra pagarba.

Stasys Mažulis,
Korp. Neo-Lithuania Chicagoje valdybos vardu

Prie šio laiško mes savo pastabomis nedėsimės. Šį reikalą išaiškina kol. Saulius Rimkaitis, Pastabose-Pastabėlose. — "AP" Red.

Piliulės išgydo fungusus

Dr. J. L. Pipkin, dermatologas iš San Antonio, Tex., ir kiti iš suvažiavusių į Miami tos šakos specialistų, pažymėjo, kad po penicilino išradimo bene didžiausias išradimas medicinoje yra piliulės, kurios naikina fungusus, sukeliančius galvos odos dedervines ir vadinamas "atletu kojas". Tie naujieji vaistai yra vadinami griseofulvin. Pirmas juos panaudojo dr. Harvey Blank, išgydydamas visus 30 pacientų, kuriems davė, ir jokių pašalinių neigiamų padarinių po to nebuvo pastebėta.

Doenitzo memuarai

New York'e The World Publishing Co išleido vokiečių publicisto Karl Doenitz atsiminimus, pavadintus "Memoirs: Ten Years and Twenty Days". Iš vokiečių kalbos vertė R. H. Stevens ir D. Woodward. Knyga turi 500 pusl., kaina \$6. Adm. Doenitz per aštuonerius metus kontroliavo vokiečių submarinų. Porą metų jis buvo vokiečių laivyno viršininkas, o per 20 dienų jis, žuvus Hitleriui, buvo pasiskelbęs Vokietijos valdytojas.

Atsiminimuose atsispindi jo

TRUMPAI IŠ VISUR

Lietuvių Studentų Sąjungoje — LITUANUS žurnalo remti komiteto susirinkime, spalio 31 d., lankėsi L. S. S. Centro Valdybos pirm. Rimas Vėžys ir LITUANUS žurnalo vyriausiasis redaktorius dr. Vyt. Vygantas. Bostone L. S. S. skyriaus valdybą sudaro: Romas Šliažas — pirm., Aloyzas Mučinskas, Dana Gedminaitė ir Romas Venckus. Chicago L. S. S. skyriaus valdyba: Romas Stakauskas — pirm., Vaidotas Šimaitis, Dalia Orentaitė, Kęstutis Dirksis ir Leonas Radvila... Kanadoje lietuvių studentų skaičius didėja, tad organizuojami nauji studentų būreliai... L. S. S. metinis suvažiavimas įvyks padėkos savaitgalio metu, Chicagoje... Visi pasimatysim ten...

Skautų Akademikų eilėse — Akademikų Skautų Sąjūdis Clevelande spalio 17 d. šventė 35 m. sukaktį... Pagrindinę kalbą pasakė filist. Rimvydas Šilbajoris. Detroito A. S. S. skyriaus valdyboms pirmininkauja Jurgis Jurgutis... A. S. draugovė pirmininkauja Aldona Rastenytė, sekr. Danguolė Jurgutienė, išd. Dalė Memėnaitė... Korp. Vytis! valdyba: Jurgis Gerulaitis — pirm., Viktoras Memėnas, Viktoras Petrauskas... Gi New Yorkiečiams vadovauja Rimas Kežys — pirm... Korp! Vytis valdyba: J. Birutis — pirm., V. Ramanauskas, S. Sirusas, V. Virbiecas ir V. Setikas... O ASD valdyboje priklauso B. Ulėnaitė — pirm., D. Alytaitė, R. Arūnaitė ir L. Petrauskaitė... "Vienybėje" studentų skyriaus redakcinį kolektyvą sudaro ak. skautai: A. Rimas... Chicago A. S. S. nauja valdyba: Jonas Vazbys R. Arūnaitė — vyr. red., D. Alytaitė, A. Šileikytė, S. Sirusas ir pirm., Liūda Česnaitė, Algirdas Trinkūnas ir Rimantas Penčyla... A. S. D. pirmininkauja Liūda Česnaitė, D. Klimaitė ir Koklytė... Korp! Vytis valdyba: S. Girdauskas — pirm., Rimantas Blinstrubas ir B. Morkūnas.

Pas studentus ateitininkus — Daug kur neseniai išrinktos naujos valdybos... Putname naujon valdybon išrinktos: Aurelija Kucinaitė — pirm., Nijolė Sabataitytė, Aušra Domekaitė ir Marytė Saulaitytė... Jų kapelionas kun. V. Cukuras. Clevelando nauja valdyba susidaro iš šių asmenų: Romas Bridžius — pirm., Violeta Zilionytė, Aldona Balčiūnaitė, Laima Išmantaitė ir Aušra Barzdukaitė... Clevelando draugovės paskutiniame susirinkime paskaitą apie kultūrą skaitė Petras Balčiūnas. Detroito SAS skyriaus valdybą sudaro: Jurina Smagrauskaitė — pirm., Romas Bublys, Antanas Gilvydis, Petras Kautekalis ir Vilius Vasilius. Chicago skyriaus susirinkime vyko debatai apie sovietų pareigūnų "piketavimą"... M. Motiekaičio ir I. Motiekaitienės rečitalis įvyko lapkričio 1 d. Chicago draugovės valdybos sąstatas: Kęstutis Bagdonas — pirm., Vitolis Budrys, Vida Krikštolaitytė, Saulė Liulevičiūtė ir Eduardas Sakalauskas... A. Žemaitis, užbaigęs studijas Oxford universitete Anglijoje, apsigyveno Chicagoje... Giedrė Griškėnaitė, studijuojanti matematiką Loyolos universitete, yra "Sūkurio" redaktorė. Romualdas Švedrys studijuojas Cornell universitete, yra SAS užsienio skyriaus vadovas... Omahos skyriaus nauja valdyba: Romas Cejauskas — pirm., Julė Navakaitė, Anatolijus Cigleris ir Tadas Mickus... o revizijos komisijon jeina: Vida Ribokaitė ir Danutė Kraučeliūnaitė... Gi Bostono skyriaus naujoji valdyba yra ši: Almantas Meizys — pirm., Aloyzas Mučinskas, Irena Lendraitytė ir Silvija Krikščukaitytė... draugovėje yra apie dvidešimt narių iš Worcesterio, Brocktono ir Bostono.

Santaros Pastogėje — Lietuvių Studentų Santaros šeštasis suvažiavimas įvyko rugsėjo 11—13 d. Tabor Farmoje... Lietuvių Santara savo veiklos atėinančius metus skelbia Laisvės Kovos Dešimtmečio Metais... jų tikslas išstudijuoti ir įvertinti ligišiolinę kovą už laisvę... Dailininko Albino Elkaus paroda ruošia Sambūris "Šviesa" Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje gruodžio 5—13 d.

Žmonės, įvykiai ir Darbai — Tomas Remeikis, studijuojas politinius mokslus Illinois universitete, išlaikė preliminarinius doktorato egzaminus... Australijoje lietuviai studentai rodo gyvą veiklą, ypatingai Sydnėjaus skyrius... skyriaus valdyba: R. Cibulskis, S. Grinevičius, R. Katauskas, A. Grinevičiūtė ir A. Choda. Naujas lietuviškas šeimas sukūrė: So Bostone Nijolė Ranauskaitė susituokė su Vyt. Ivanasku... Clevelande Mirga Dabrikaitė ištekojo už Džinaro Kižio, abu veiksūs skautai akademikai... Cicero (Chicago) Zita Betkauskaitė susituokė su Povilu K. Dirkiu... Chicagoje susituokė Viktorija Jurgelaitytė su Vyt. Sabaliausku, Roma Morkūnaitė su Jurgiu Stupiu... Toronte moterystės sakramentą priėmė Janina Beleckaitė ir Romas Vaštakas, abu yra "Sietyno sambūryje... Hamiltone susituokė Janina Eidukaitytė su Vladu Bernotu... Liudas Bajorinas, aktyvus Waterbury, Conn., studentas, akordeonu išplėdė meninės programos New York'o ACS studijų diene... Klierikai Jonas Staškevičius ir Liudas Jonuška iš Toronto išvyko į Romą tęsti studijas... o Clevelande Romanas Kasperavičius, mokėsis Romos lietuvių kolegijoje, kunigo mokslus tęsia Clevelando kunigų seminarijoje. Romualdas Leimonas išvyko atlikti karinę prievolę... Gražina Gudaitytė buvo išrinkta Illinois universiteto "homecoming" karalaite... Chicagoje, Illinois university Navy Pier Aukšė Jonė Paplėnaitė buvo išrinkta "homecoming" karalaite...

pokariniais metais kalėjime sėdinti sutelktosios neapykantos brožuai. Jis taipgi rūstus prieš vakariečius, kam jie iš rusų okupacijos neišgelbėjo daugiau Vokietijos teritorijos ir žmonių. Šiaip atsiminimai gana įdomūs. Jis primena, kad per pirmus šešius karo mėnesius vokiečių povandeninių laivų skaičius pasiekė 101, ir jie nuskandino 585 laivus su bendru tonazū daugiau kaip trys milijonai.

Sumažės negimusius mirtingumas

Indianos universiteto profesorius dr. Ch. A. Hunter ir dr. W. Howard susekė kūne naują chemikalą, kuris yra ilgai ieškotoji priežastis dar negimusių kūdikių mirtino apsinuodijimo. Naujasis chemikalas pavadintas hysterotonin. Jis neigiamai veikia okupacijos neišgelbėjo daugiau Vokietijos teritorijos ir žmonių. Šiaip atsiminimai gana įdomūs. Jis primena, kad per pirmus šešius karo mėnesius vokiečių povandeninių laivų skaičius pasiekė 101, ir jie nuskandino 585 laivus su bendru tonazū daugiau kaip trys milijonai.

Didžiulė katalikų enciklopedija

JAV Katalikų universitetas pasirašė sutartį su McGraw-Hill bendrove New York'e išleisti naują Katalikų Enciklopediją 15-kos tomų. Numatoma, kad visas darbas kainuos \$4,000,000. Enciklopediją tikimasi išleisti per penkerius metus. Ankstybesnė Katalikų Enciklopedija yra išėjusi prieš 52 metus.